

ReadTwinning

Conectarea elevilor prin interese comune pentru
a dezvolta dragostea pentru lectură

INSTRUCȚIUNI

MULȚUMIRI

INDEX

MULȚUMIRI	2
INTRODUCERE	4
Parteneriatul de proiect	5
1. CITIREA ÎN EUROPA	6
2. ECOSISTEMUL DIGITAL CA O OPORTUNITATE	11
2.1 Ecosistemul digital și practica lecturii	11
2.2 Alfabetizarea media ca beneficiu secundar	11
3. ACTIVITĂȚI	12
3.1 Citirea împreună: cum și de ce?	12
3.2 Promovarea lecturii bazate pe interese	13
3.3 Activități preliminare și motivaționale	14
3.4 Rolul tandemurilor (micilor) de lectură	16
3.4.1 Tandemuri intergeneraționale	16
3.4.2 Grupuri de citire a elevilor	19
3.5 Cum să potriviți tinerii cititori pentru a stabili tandemuri eficiente de lectură	20
3.6 Ce să citești? Rolul experților/tutorilor în subiecte	20
3.7 Activități ale tandemurilor de lectură	20
3.8 Rolul lecturii îmbunătățite	21
4. ACTORII	22
4.1 Rolul elevilor	22
4.2 Rolul profesorilor	22
4.3 Rolul bibliotecilor școlare și al bibliotecarilor	23
4.4 Rolul părinților	23
5. INSTRUMENTE	25
5.1 Platforma	25
5.2 Cum să vă înregistrați (și confidențialitate)	26
5.3 Funcționalitate și instrucțiuni	27
5.4 Alte instrumente	28
5.4.1 Platforme de conferințe web (întâlniri online)	28
5.4.2 Pad-uri de partajare a conținutului	29
5.4.3 Rețele sociale și platforme sociale de lectură	29
5.4.4 Sistemul de management al învățării	30
6. LECTURĂ INCLUZIVĂ PENTRU TOȚI REDUCEREA DIFERENȚELOR – CONSTRUIREA DE PODURI	31
6.1 Limbi	31
6.2 Contextul socio-economic	32
6.3 Prejudecățile de gen și opresiunea sexuală în educație	33
6.4 Cursanții cu dizabilități și nevoi educaționale speciale	35
6.5 Strategii și sugestii pentru o lectură incluzivă pentru toți	37
7. SIGURANȚA ONLINE ȘI PROTECȚIA CONFIDENȚIALITĂȚII	39
7.1 Politici și practici generale de colectare a datelor la nivel mondial	39
7.2 Practici corecte pentru colectarea de informații de la copii	40
7.2.1 Consimțământul părinților sau tutorilor	41
7.2.2 Păstrarea și protecția datelor	41
7.3 Date personale și sensibile	42
7.4 Proiect ReadTwinning. Documente E-Safety and Privacy Protection	43
ANEXA 1	44
ANEXA 2	45
ANEXA 3	49
8. STUDII DE CAZ	51
8.1 Grupuri de lectură în familie în Roma	51
9. REFERINȚE	52
10. FEEDBACK ȘI EXPERIENȚE	54
ÎNTREBĂRI FRECVENTE – READTWINNING CE/CUM	55

INTRODUCERE

ReadTwinning își propune să abordeze nevoia continuă de strategii și instrumente eficiente pentru promovarea lecturii în rândul tinerilor, creând o legătură între activitățile școlare și interesele personale și promovând conexiunile sociale între elevii din diferite clase, școli, culturi și țări.

Necesitatea unui angajament puternic, activ și inovator din punct de vedere metodologic din partea școlilor europene în promovarea dragostei pentru lectură în rândul tinerilor este confirmată de toate datele disponibile privind alfabetizarea în lectură.

„*ReadTwinning: Conectarea studenților cu interese comune pentru a dezvolta o dragoste pentru lectură*” abordează aceste nevoi urgente printr-o strategie inovatoare al cărei scop principal este de a motiva elevii de 9-15 ani să citească mai mult și să se bucure mai mult de experiența lecturii și, de asemenea, contribuie la îmbunătățirea alfabetizării.

Rezultatele proiectului includ:

- **Ghidul ReadTwinning** – publicație electronică pentru profesori și pentru alte persoane interesate ce prezintă orientări metodologice pentru implementarea ReadTwinning
- platformă **de resurse educaționale deschise (www.readtwinning.eu) și seturi de instrumente** pentru a oferi elevilor și profesorilor instrumente online „gata de utilizare”, modelând pentru ei un mediu de lectură bogat, motivant, comun, bazat pe lectura „paralelă” a aceleiași cărți sau a cărților conectate tematic. Prin ReadTwinning, cititorii din diferiți ani, școli, orașe și chiar țări pot găsi parteneri de lectură cu interese similare și se pot bucura de cărți împreună.
- Un set de **planuri practice de lecții** ce pot fi utilizate de profesori în activitățile de la clasă sau extracurriculare (sprijinite de părinți acasă), ce definesc practic competențelor de lectură ale elevilor
- **Două cursuri de formare** pentru profesori și părinți conectați („**Connected Reader**”) Ambele cursuri includ autoevaluarea rezultatelor învățării și recunoașterea competenței dobândite de profesori printr-un certificat.

Pentru a-i implica pe cei mai nemotivați și cu performanțe slabe, ReadTwinning combină o cale de lectură personalizată cu abilități digitale și creare de rețele.

Resursele au fost testate în școlile partenere pilot și în alte școli asociate din Europa și sunt disponibile pentru comunitatea educațională mai largă. Strategia noastră de diseminare a fost inițial orientată să ajungă la sectorul școlar, dar și la alte părți interesate relevante active din alte sectoare, cum ar fi bibliotecile publice, edituri digitale, organizații locale, actori „GLAM”, tehnologi și producători de digitalizare, dar și la simpli cetățeni.

Scopul nostru pentru **impactul asupra profesorilor** este o competență sporită în cultivarea intereselor personale, motivației și abilitățile de citire ale tinerilor elevi și o mai mare receptivitate la nevoile grupurilor dezavantajate prin dezvoltarea, printre altele, a competențelor de implicare a părinților pentru a sprijini strategiile pro-lectură.

Scopul nostru pentru **impactul asupra elevilor** este de a promova o atitudine pozitivă față de lectură și o motivație mai mare datorită atractivității abordării bazate pe interese personale, dinamicii sociale create și sprijinul părinților și al profesorilor. Cititul este cheia pentru a debloca întregul potențial al fiecărui copil și a deschide o lume de posibilități.

COVID-19 a afectat elevii, profesorii și părinții de pretutindeni. În primele săptămâni de pandemie am produs un catalog de resurse pentru profesori și părinți pentru a-i ajuta cu predarea la distanță și/sau predarea parentală. De asemenea, am efectuat un sondaj asupra profesorilor din Europa pentru a

afla impactul pandemiei asupra lor și asupra elevilor lor. Aceste experiențe au contribuit la conținutul și formatul fiecăruia dintre rezultatele noastre. În timp ce conceptul pentru ReadTwinning a fost dezvoltat înainte de pandemie, considerăm că această abordare a lecturii, conectată și bazată pe interese, este ideală pentru a promova lectura în această lume nouă. Platforma inovatoare ReadTwinning și resursele de sprijin le permit tinerilor cititori să se conecteze cu prietenii online pentru a-și îmbunătăți experiența de lectură, pentru a face noi conexiuni cu interese similare și, în cele din urmă, sperăm, pentru a face lectura mai plăcută.

Parteneriatul de proiect

este compus din 7 parteneri din 5 țări diferite ale U.E., 4 din cele 5 țări implicate au printre cele mai mari procente din Europa de elevi de 15 ani cu rezultate slabe la lectură și de necititori, raportat la totalul populației. Aceasta înseamnă că partenerii au fost selectați cu atenție, ținând cont de necesitatea de a lucra în primul rând în acele țări care au rămas în urmă în ceea ce privește atingerea obiectivului UE pentru 2020 de alfabetizare și, prin urmare, este necesar să se implice elevii în practici inovatoare de lectură.

Șase dintre parteneri au fost implicați în „The Living Book” proiectul de parteneriat strategic Erasmus+, finalizat în 2019. Prin această colaborare, s-a identificat necesitatea unei abordări bazate pe interese comune ale lecturii, decât abordarea tradițională a lecturii în grupuri de clasă preformate, care se bazează exclusiv pe vârsta elevilor și șansa oricărei clase în care sunt aleși.

Toți partenerii au contribuit la toate rezultatele proiectului pentru a sprijini mai bine nevoile de lectură și de alfabetizare ale elevilor, profesorilor, părinților și comunității în general.

Forum del Libro (Italia) este coordonatorul proiectului ReadTwinning și a coordonat producerea acestor rezultate. Ca organizație non-profit care include profesori, bibliotecari, editori, librari, autori, cercetători academicieni, *Forum del Libro* are o vastă experiență în promovarea lecturii și a fost susținută de ceilalți parteneri în administrarea proiectului.

GRYD (Marea Britanie) a condus aspectele tehnice ale proiectului, cu mulți ani de experiență în dezvoltarea de platforme online inovatoare și resurse digitale pentru școli. Ei au dezvoltat platforma socială ReadTwinning, în care utilizatorii sunt conectați în funcție de interesele lor comune și de subiectele dorite pentru lectură.

Scoala Gimnazială „Constantin Parfene” (România), Dimotiko Scholeio Makedonitissas 3 – Stylianou Lena (Cipru) și Agrupamento de Escolas de Vila Nova de Paiva (Portugalia) sunt școlile partenere care au contribuit la elaborarea planurilor de lecții practice și la pilotarea tuturor resurselor proiectului.

Universitatea Europeană din Cipru, care a coordonat parteneriatul strategic anterior, „Living Book” (câștigător al premiului Innovative TAward), a realizat suporturile de curs pentru cursurile de formare adresate profesorilor conectați și părinților.

ProgettoMondo Mlal Onlus (Italia) și-a integrat activitatea privind dialogul intercultural, diversitatea, incluziunea și echitatea în proiect pentru a ne asigura că integrăm cu succes elevii din familii dezavantajate din punct de vedere socio-economic, cu părinți mai puțin educați sau din medii de imigranți.

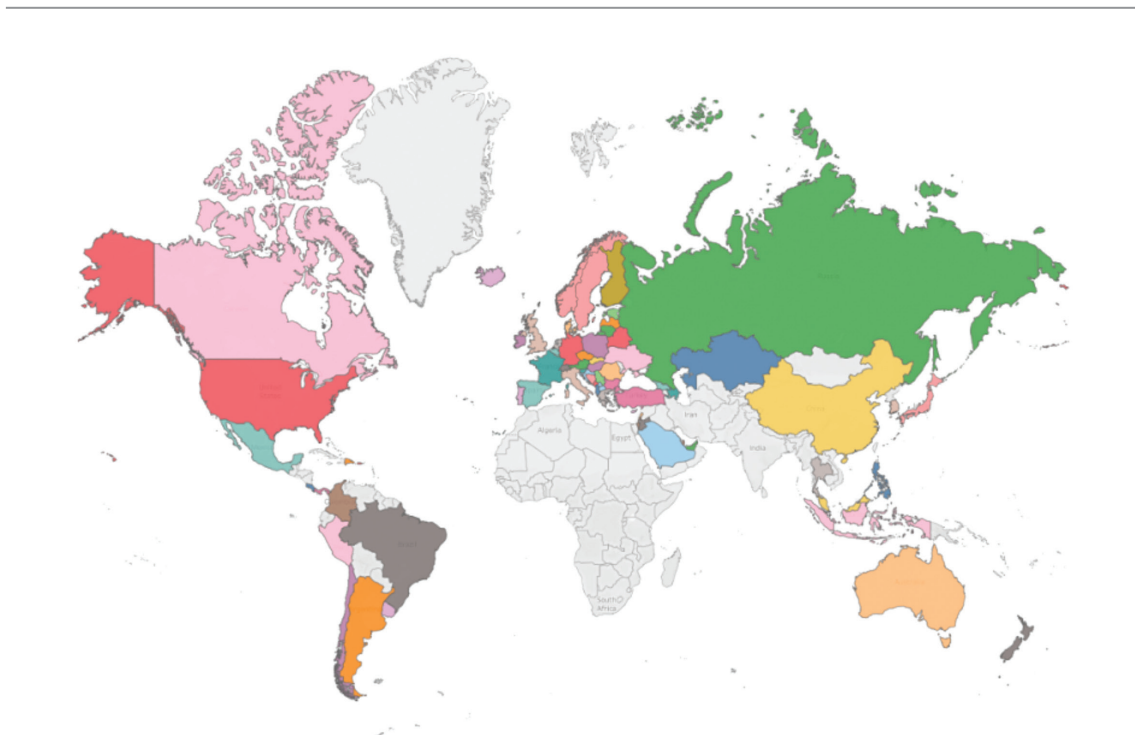
1. CITIREA ÎN EUROPA

Pentru a stabili proiectul **ReadTwinning** în contextul conceperii și implementării sale, vom examina în primul rând cele mai recente date privind abilitățile de citire care au fost colectate în țările participante la sondajul PISA al OCDE din întreaga lume, inclusiv în statele membre UE.

Din 2000, Programul pentru Evaluarea Studenților Internaționali (PISA) a avut loc o dată la trei ani și a avut ca scop evaluarea competențelor cheie necesare pentru participarea deplină a elevilor în societate la finalizarea învățământului obligatoriu. Sondajul se concentrează pe abilități de lectură, matematică și știință, iar unul dintre aceste domenii este analizat în profunzime în fiecare rundă. În plus, fiecare sondaj include evaluarea unui domeniu inovator.

Testele PISA 2018 au implicat 600.000 de elevi de 15 ani din 79 de țări/economii și s-au concentrat pe competența de citire, menită ca capacitatea elevilor de a înțelege și de a folosi texte scrise, de a reflecta și de a elabora conținutul lecturii pentru a-și urmări obiectivele și pentru a-și dezvolta cunoștințele și potențialul. Cercetarea din 2018 a inclus un domeniu inovator interesant, și anume bunăstarea studenților.

Țările care participă la PISA 2018

PISA recunosc că tehnologiile – din ce în ce mai utilizate în activitățile de zi cu zi – au schimbat modul în care citim și schimbăm informații acasă, la școală și la locul de muncă. Digitalizarea ne-a generat și ne-a oferit noi moduri de citire și tipuri de texte și, ca urmare, competențele digitale au fost incluse în ofertele educaționale ale sistemelor de învățământ.

Testul PISA 2018 privind abilitățile de citire a fost realizat de elevi dintr-o mare majoritate a celor 79 de țări participante, folosind un computer, și a avut în vedere evaluarea abilităților de citire într-un mediu digital.

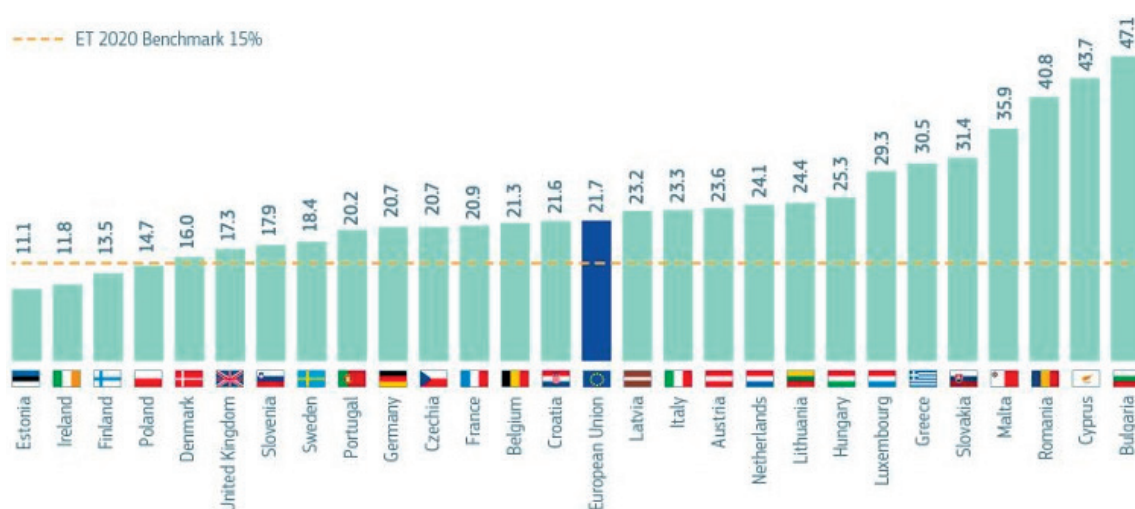
Constatările PISA referitoare la Europa sunt deosebit de semnificative în domeniul de aplicare al cadrului strategic pentru cooperarea europeană în educație și formare, ET 2020, în temeiul căruia, în 2010, Uniunea Europeană a definit patru macro-obiective strategice și o serie de repere care trebuie atinse în 2020, inclusiv stabilirea procentului de prag al tinerilor de 15 ani cu competențe de bază scăzute sub 15%.

În general, constatările PISA 2018 arată că UE nu a atins obiectivul și a identificat diferențe mari între statele membre: elevii din unele dintre țările implicate au prezentat rate scăzute de performanță în cele trei domenii de evaluare, în timp ce mai mult de un elev din cinci, din alte țări, nu aveau calificare totală în citire, matematică și știință.

În ceea ce privește abilitățile de citire, doar patru țări au atins nivelul de referință ET2020 de 15%, și anume Estonia (11,1%), Irlanda (11,8%), Finlanda (13,5%) și Polonia (14,7%).

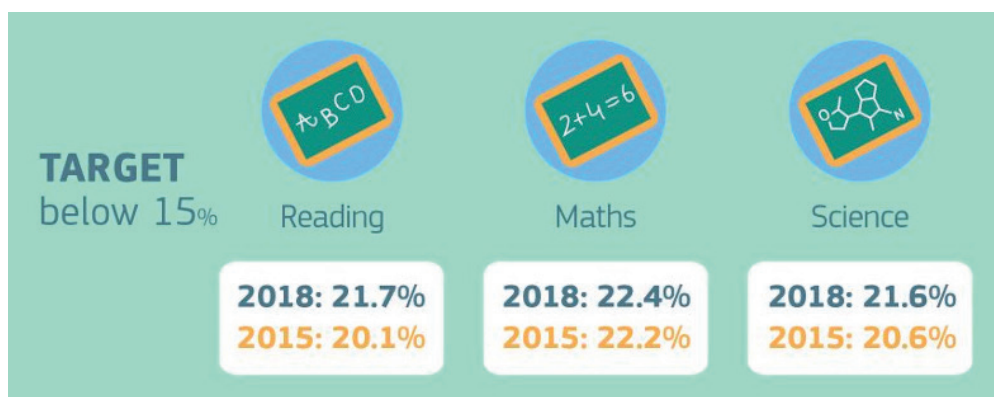
Dimpotrivă, rata sub – performanțelor a depășit 30% în Malta (35,9%), Slovacia (31,4%) și Grecia (30,5%); sau chiar 40% în Bulgaria (47,1%), Cipru (43,7%) și România (40,8%).

Performanțe insuficiente la lectură, 2018

Comparativ cu 2015 PISA, cifrele s-au înrăutățit în majoritatea țărilor, deși variația rezultă a fi importantă doar cu referire la Cipru (sub – performanță +8,1%), Țările de Jos (+6,0%), Letonia (+4,8%), Germania (+4,5%), Luxemburg (+3,6%), Slovenia (+2,7%) și Finlanda (+2,5%). Nicio țară nu a raportat o reducere semnificativă a procentului de sub performanțe, iar acest lucru are impact asupra mediei UE, unde cei cu performanțe slabe au crescut de la 20,1% în 2015 la 21,7% în 2018.

Performanțe insuficiente în abilitățile de bază în rândul elevilor de 15 ani

Pe o perioadă mai lungă, observăm că în majoritatea țărilor UE performanța la lectură s-a modificat doar cu câteva puncte procentuale între 2009 și 2018, dar că tendința este în general negativă: elevii care nu erau încă suficient de calificați reprezentau 19,2% în 2009.

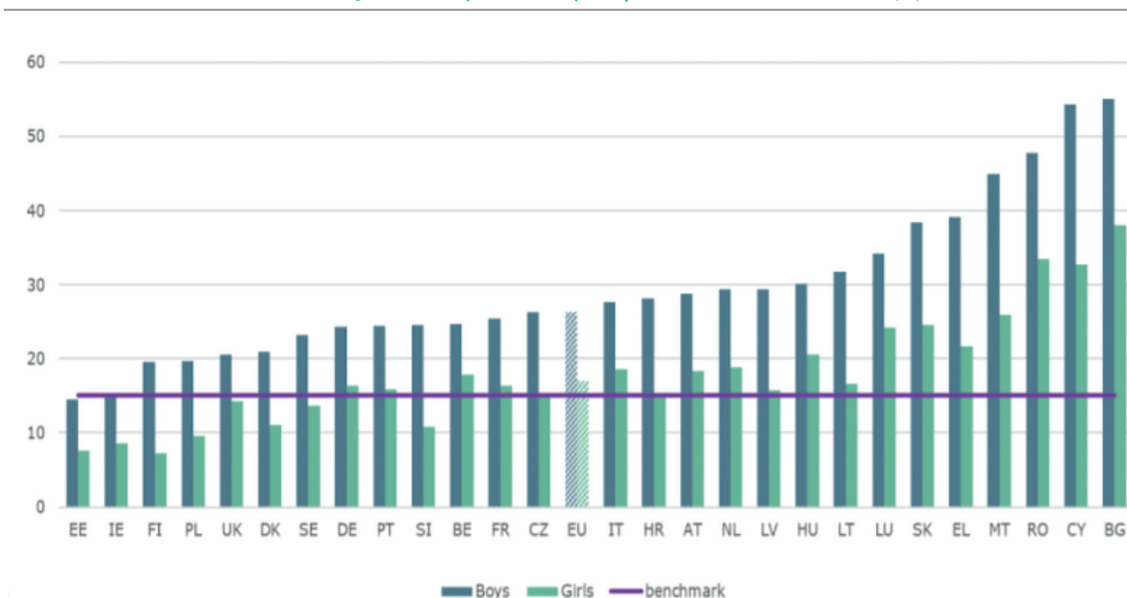
Într-un astfel de scenariu, care apare substanțial negativ, unele țări au reușit să-și îmbunătățească rezultatele în timp, ceea ce demonstrează că – nu doar economice – investițiile în domeniul educației și politicile de modernizare a sistemului de învățământ pot face diferența. Putem identifica câteva caracteristici recurente în aceste țări, care se pare că au contribuit la aceste îmbunătățiri: sisteme de învățământ în continuă evoluție pentru a răspunde nevoilor de formare din ce în ce mai noi, autonomie extinsă a școlii, recunoașterea socială și selecția corectă a profesorilor, sprijinul educației de către opinia publică, o atenție deosebită acordată echității și incluziunii, programele de învățământ construite pe nevoile și interesele elevilor, mai degrabă decât să fie centrate pe profesori.

Potrivit PISA 2018, diferențele de gen în ceea ce privește performanța competențelor matematice și științifice pot fi considerate ca fiind mici, în timp ce sunt substanțiale în ceea ce privește abilitățile de citire, unde fetele au performanțe mai mari decât băieții în fiecare țară din UE.

Decalajul variază de la 6,4 puncte procentuale în Regatul Unit la 21,5 puncte procentuale în Cipru. Media UE a subperformanțelor este de 26,3% pentru băieți și 16,9% pentru fete.

În mod clar, aceste diferențe de performanță nu au nimic de-a face cu abilitățile „naturale” legate de gen, ci mai degrabă depind de contextul social și cultural care afectează comportamentele, alegerile și motivațiile încă din prima copilărie.

Ratele de subperformanță ale băieților și fetelor la lectură, 2018 (%)

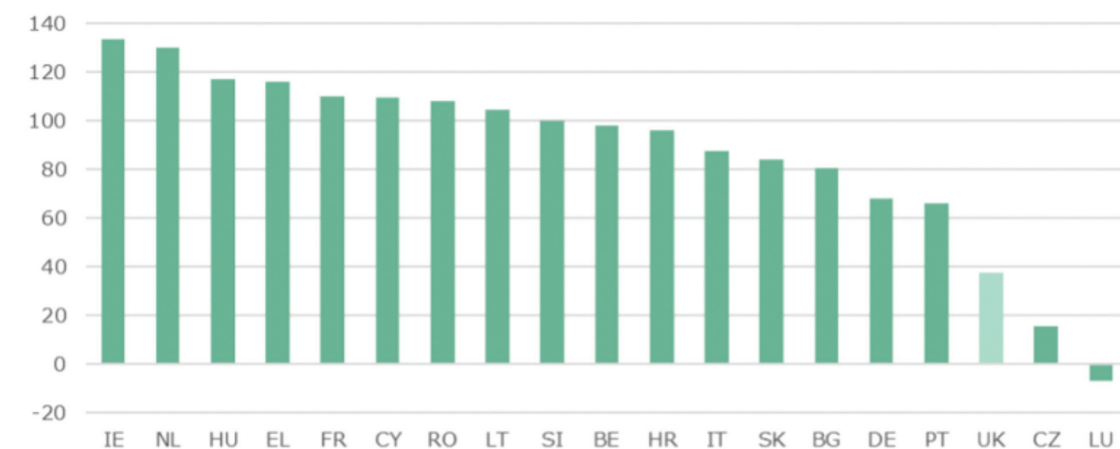

Source: PISA 2018, OECD.

Note: Data not available for ES. All gender differences in 2018 are statistically significant.

Există o mare discrepantă în ceea ce privește performanța la citire între elevii care frecventează instituțiile de învățământ general și cei care frecventează școlile profesionale, iar PISA 2018 detectează acest lucru în majoritatea statelor membre. Motivul constă în faptul că persoanele cu performanțe slabe din multe țări tind să aleagă programe profesionale. Această discrepantă depășește 100 de puncte (corespunzând la 3 sau 4 ani de școlarizare) în Irlanda, Țările de Jos, Ungaria, Grecia, Franța, Cipru, România și Lituania.

Diferența de scor în lectură între programele generale și cele profesionale

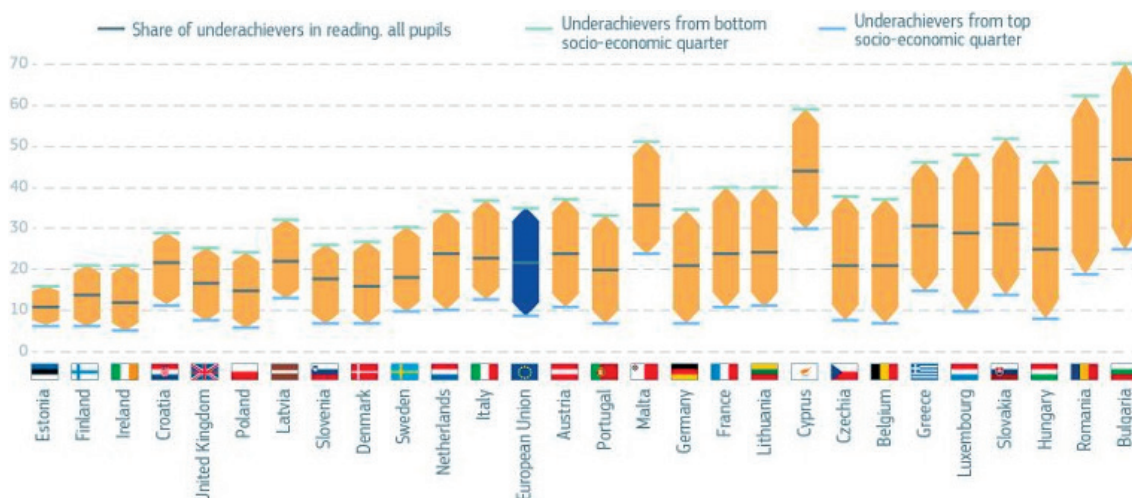
Source: OECD PISA 2018.

Note: Darker bars denote statistically significant differences. Data not available for AT, DK, EE, ES, FI, LV, MT, PL and SE.

În general, ceea ce observăm din cifrele din 2018 este că țările cu o rată scăzută de subperformanță tind să înregistreze rate ridicate de îmbunătățire a performanței educaționale și acest lucru pare să sugereze că sistemele de învățământ pot urmări excelența și, în același timp, echitatea în educație.

În plus, sondajul evidențiază că contextul socio-economic afectează puternic performanța și așteptările elevilor de la cariera lor universitară în majoritatea țărilor UE. În plus, acele țări cu un procent ridicat de elevi cu performanțe slabe tind să aibă diferențe mari de performanță educațională între elevii din trimestrul socio-economic superior față de trimestrul socio-economic inferior.

Performanțe slabe în lectură în funcție de statutul socio-economic, 2018

Un alt aspect pe care sondajul din 2018 îl evidențiază în mod clar este că un mediu unde sunt migranți are un impact negativ asupra abilităților de citire ale elevilor și starea rezultată este în general mai proastă pentru elevii născuți în străinătate în comparație cu elevii nativi ai căror părinți s-au născut în străinătate.

În cele din urmă, rezultatele celei mai recente runde PISA subliniază faptul că bunăstarea elevilor la școală influențează performanțele lor.

În majoritatea statelor membre ale UE, mai mult de un elev din cinci se declară victimă a agresiunii, inclusiv a hărțuirii cibernetice, cel puțin de două ori pe lună. Aceste dovezi sunt deosebit de îngrijorătoare dacă luăm în considerare că, în ceea ce privește punctajul PISA, impactul bullying-ului reprezintă un an și jumătate de școlarizare în Cipru, Lituania, Malta, Portugalia, Luxemburg, Italia, Bulgaria, Letonia, Grecia, Slovacia, și Polonia.

Schimbarea performanței la citire atunci când elevii sunt hărțuiți de cel puțin câteva ori pe lună (puncte PISA)

Source: PISA 2018, OECD.

Note: Darker bars denote statistically significant differences. Data not available for ES.

În unele țări, mai mult de un elev din trei simte că nu aparține comunității școlare și, ulterior, aceștia nu sunt la fel de motivați să învețe; acest eșec are un impact similar cu hărțuirea, afectând astfel negativ abilitățile de citire în aproape fiecare țară din UE. Aceste date sugerează că situația s-a înrăutățit în majoritatea țărilor între 2015 și 2018.

Este încă prea devreme pentru a evalua modul în care pandemia a afectat aceste date. Știm (pentru un sondaj timpuriu, vezi Roncaglia și Solimine 2021) că în majoritatea țărilor primele săptămâni de izolare au avut un impact negativ asupra lecturii (probabil din cauza situației noi și stresante, cât și închiderii librăriilor și bibliotecilor), în timp ce în lunile următoare practica lecturii – care a avut mult mai puține limitări decât alte activități culturale bazate pe adunări, cum ar fi concerte de muzică, teatru, filme, conferințe – a arătat o tendință de creștere pozitivă în multe țări. Cu toate acestea, știm, de asemenea, că învățarea la distanță pe perioada stării de urgență, deși a permis o continuitate atât de necesară în activitățile școlare, a avut un impact substanțial negativ asupra realizărilor generale ale elevilor, inclusiv asupra competențelor de alfabetizare.

Sunt necesare noi cercetări (și probabil un nou sondaj PISA) pentru a evalua echilibrul acelor doi factori și pentru a-l proiecta pe un interval de timp mai larg. Dorim să subliniem, totuși, că, în timpul pandemiei, proiectul a propus școlilor participante să încurajeze crearea de grupuri mici de lectură, bazate pe familie, folosind un șablon comun de **jurnal de lectură**. În special în România, unde au fost create peste 100 de grupuri de lectură în familie, rezultatele au fost foarte pozitive. Mai multe detalii despre metodologia utilizată sunt disponibile în următoarele secțiuni ale acestui document.

2. ECOSISTEMUL DIGITAL CA O OPORTUNITATE

2.1 Ecosistemul digital și practica lecturii

Relația dintre ecosistemul digital și practica lecturii a fost adesea considerată ca potențial conflictuală: dispozitivele digitale și activitățile online pot limita timpul pe care îl putem avea disponibil pentru lectură. În general, conținutul de lectură online ar putea să nu aibă complexitatea, profunzimea și structura pe care o are de obicei forma cărții, în timp ce dispozitivele digitale de lectură sunt încă adesea văzute ca incomode, care distrag atenția și nu sunt potrivite pentru sesiuni de lectură lungi, atente și împlinitoare. Pe de altă parte, trebuie subliniat că dispozitivele digitale de citire sunt abia la început, iar multe îmbunătățiri, bazându-se pe posibilitățile remarcabile oferite de mediul digital, sunt încă posibile.

Acest proiect nici nu va discuta aceste puncte de vedere, nici nu va lua o poziție în apărarea lor și nici măcar nu va critica niciunul dintre ele. Dimpotrivă, ceea ce vom încerca să facem este să oferim o perspectivă diferită: având în vedere amploarea ecosistemului digital – în special în rândul tinerilor – și rolul său în toate tipurile de schimb de informații, descoperire și cercetare, am expune-o, ca mediu ales pentru multe activități legate de descoperirea cărții și de interacțiunea cititorilor, indiferent de obiceiurile de lectură și de dispozitivele de citit folosite (cărți fizice sau e-reader).

Deci, din punctul de vedere al promovării lecturii, ecosistemul digital va fi considerat mai degrabă o oportunitate decât o problemă și va fi considerat mai degrabă un mediu de lectură decât o clasă de interfețe de lectură.

Mai precis, oportunitățile pe care proiectul își propune să le exploreze sunt legate de grupuri mici de lectură (de la 2 la max. 4-5 participanți, etichetate de proiect drept „**tandemuri de lectură**”). Motivele acestei alegeri vor fi prezentate mai târziu în aceste orientări (vezi secțiunile 3.1 și 3.2). Proiectul își propune să ofere atât instrumente metodologice, cât și operaționale pentru stabilirea eficientă a unor grupuri mici de lectură bazate pe interese comune (folosind un amestec de algoritmi de filtrare colaborativ și sugestii bazate pe expertiză pentru potrivirea intereselor și descoperirea cărților) și activitățile conexe.

2.2 Alfabetizarea media ca beneficiu secundar

Utilizarea instrumentelor online pentru promovarea, ghidarea și îmbunătățirea activităților de lectură va avea avantajul suplimentar de a promova alfabetizarea media prin conectarea conținutului complex, relevant, validat editorial, de obicei legat de forma cărții cu domeniul mai larg al conținutului online.

Această conexiune ar putea contracara tendința de a utiliza web-ul și mediul online ca sursă de informații în mare parte concise, fragmentate și adesea de calitate scăzută și poate ajuta studenții să perceapă web-ul ca o serie de resurse de informații, care variază în ceea ce privește originea lor, calitatea și relevanța și ar trebui să fie selectate și evaluate critic folosind metodologie și instrumente adecvate.

Mai precis, ne propunem să ajutăm tinerii cititori să perceapă web-ul ca un mediu bogat în conținut care, dacă informațiile sunt căutate, selectate și evaluate corect, pot completa și pot fi completate cu conținutul cărții în procesul de promovare și explorare a intereselor personale.

Pentru a maximiza beneficiul proiectului din punct de vedere al dobândirii competențelor de alfabetizare mediatică, metodologia și instrumentele oferite vor presupune și necesita întotdeauna identificarea corectă și temeinică a surselor utilizate, permițând astfel o discuție colaborativă asupra valorii, sensului și relevanței lor.

3. ACTIVITĂȚI

3.1 Citirea împreună: cum și de ce?

Lectura – și în special lectura de plăcere – este și a fost întotdeauna o activitate dublă. Pe de o parte, este o activitate individuală care necesită un mediu liniștit și puțină concentrare, precum și spații și timp protejate. Pe de altă parte, este o activitate socială: cărțile pe care le citim sunt generate într-un mediu social, selectate prin utilizarea – tradițională și/sau digitală – ca instrumente sociale, interpretate într-un cadru cultural și semiotic comun și, de obicei, evaluate, discutate, (re)utilizate în cadrul unei comunități, sau mai degrabă un număr de comunități interconectate și parțial suprapuse. Cititul înseamnă conversații cu cartea, cu noi înșine, precum și cu contextul mai larg al comunităților noastre de lectură.

Referirea la dimensiunea socială a lecturii nu este o surpriză: suntem bine conștienți (Ong 1982) că limba în sine este o întreprindere socială și că scrierea și practicile de citire sunt adânc înrădăcinate în oralitate și îmbogățesc modurile în care folosim limbajul cu noi dimensiuni și posibilități. Dimensiunea socială a lecturii este interconectată cu – și oglindește parțial – dimensiunea socială a scrisului și încorporează în acestea din urmă straturi suplimentare de semnificații și posibilitatea unor interpretări noi, în continuă evoluție (Cavallo-Chartier 1995, Fisher 2003; studiu amplu asupra surse mai relevante în Vivarelli 2018).

Dintr-o astfel de perspectivă, lectura de plăcere a fost întotdeauna un schimbător de joc și a schimbat profund obiceiurile noastre de lectură, mână în mână cu evoluțiile tehnologice și sociale, care au permis producția și distribuția în masă a cărților. Am putea aduce un număr destul de impresionant de citate despre plăcerea de a citi din surse antice și clasice, care sunt dovada faptului că lectura de plăcere nu este o invenție modernă, mai degrabă obiceiul larg răspândit de a citi cu plăcere este relativ recent (Engelsing 1974.) și a fost îmbunătățită, în continuare, de numeroasele reviste de celuloză și de broșuri existente pe piața de masă în ultimul secol.

Impactul revoluției digitale asupra ecosistemului lecturii este mult dezbătut, dar probabil necesită timp pentru a fi pe deplin apreciat și evaluat. Evoluția dispozitivelor de citire și a interfețelor de citire este încă un proces în desfășurare, iar schimbările legate de practicile și obiceiurile de lectură sunt probabil mai lente: ceea ce vedem astăzi ar putea fi doar un indiciu al ecosistemului de lectură radical nou și parțial imprevizibil al viitorului.

Cu toate acestea, obiceiurile noastre de lectură s-au schimbat deja ca o consecință a răspândirii ecosistemului digital: chiar și cel mai tradițional cititor poate folosi web-ul ca un fel de mediu secundar în timp ce citește cărți pe hârtie aparent similare cu cele publicate acum 50 de ani (dar probabil scris, editat, formatat și tipărit folosind instrumente digitale), unde poate căuta informații legate de cartea pe care o citește, adică informații despre autor, o recenzie a cărții, numele unei persoane istorice, un loc, un cântec sau un obiect nu atât de familiar menționat în carte...

Folosirea mediului online ca instrument pentru ceea ce am putea eticheta ca lectură „îmbunătățită” a fost punctul central al parteneriatului **Living Book**, un proiect Erasmus+ (2016-2019) care – după cum s-a menționat deja – a implicat mai mulți parteneri care lucrează acum la Proiectul ReadTwinning. După cum va fi subliniat în aceste orientări, o parte din rezultatele și metodologia **Living Book** (disponibilă pe site-ul web al platformei The Living Library: <https://thelivinglibrary.eu>) vor fi, de asemenea, utilizate în contextul acestui nou proiect, care are totuși un accent diferit, și anume promovarea creării de mici grupuri de lectură bazate pe interese (2 până la 4-5 participanți) care se vor întâlni online și/sau off-line și oferindu-le un cadru metodologic și operațional solid, precum și o platformă online cu instrumente dedicate.

Procedând astfel, proiectul intenționează să construiască un mediu puternic și eficient pentru lectura socială bazată pe interese, încurajând participarea și abordând nevoile tinerilor cititori, mai ales a celor care nu sunt cititori puternici și/sau competenți.

Proiectul tratează toți pașii privind crearea și implicarea unor astfel de grupuri atât prin sugestii metodologice, cât și prin utilizarea unei platforme dedicate. Principalii pași luați în considerare de proiect sunt următorii: cum să chestionați studenții pentru a identifica interesele personale; cum să identificăm – pornind

de la interese comune – parteneri de lectură potriviți și să constituim „**tandemuri de lectură**” (eticheta pe care o vom folosi pentru grupurile mici de lectură); cum să ajuti tandemul de lectură să aleagă cărțile de citit; cum să stabiliți obiective de lectură și activități de lectură (inclusiv un jurnal de lectură comun); cum să utilizați web-ul ca mediu social pentru lectură îmbunătățită; cum să împărtășiți rezultatul activităților de lectură și să interacționați cu alte tandemuri de lectură.

3.2 Promovarea lecturii bazate pe interese

Motivația – sau mai degrabă lipsa de motivație – este probabil principala provocare pe care părinții, școlile și profesorii ar trebui să o adreseze în promovarea lecturii în rândul tinerilor. Și cel mai eficient mod de a motiva cititorii tineri este conectarea citirii cu propriile interese, activități și relații individuale. Opoziția dintre lectura ca îndatorire și lectura ca plăcere și delimitarea strictă dintre lectura ca plăcere și lectura ca mod de împlinire și promovare a intereselor personale sunt subiecte mult dezbătute în literatură (Cremin și Swann 2016, 2017).

Din păcate, școlile sunt adesea considerate ca un mediu în care lectura ca îndatorire (activități de lectură „curriculare”) primează asupra lecturii ca o plăcere (activități de lectură gratuite, extracurriculare). După cum observă pe bună dreptate Roberto Casati (Casati 2014), școlile sunt locuri în care lectura bazată pe interese este frecvent dezbătută sau recomandată, dar puțin practică.

Unul dintre principalele obiective ale proiectului **ReadTwinning** este acela de a ajuta la inversarea acestei situații prin oferirea de sugestii metodologice și instrumente practice care sunt utile pentru stabilirea lecturii bazate pe interese ca nucleu al practicilor de lectură școlare.

Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie evaluată preliminar o întrebare: *ce este exact lectura bazată pe interese?*

Metodologia ReadTwinning definește lectura bazată pe interese ca fiind practica lecturii legată de urmărirea și explorarea, din partea cititorului, a unui anumit interes personal, curiozitate sau pasiune, indiferent dacă acest interes este legat de programa școlară sau nu, și deci a valorii sau relevanței percepute a acestui interes din punctul de vedere al curriculum-ului școlar. Ori de câte ori este posibil, accentul este pus pe interese personale specifice (spre deosebire de generice): nu „sport”, ci de exemplu cricket sau tir cu arcul sau înot sincronizat; nu „știință”, ci de exemplu, fotografia astronomică sau colectarea de minerale; nu „muzică”, ci de exemplu K-rock sau muzică populară.

Gama de interese luate în considerare ar trebui să fie largă și cuprinzătoare: problemele legate de gen, subiectele care sunt relevante pentru minoritățile culturale, problemele cotidiene și curiozitățile („Cum fac burgerul perfect?”) sunt toate interese perfect admisibile și ar putea fi bine conectate cu activitățile de lectură bazate pe metodologia ReadTwinning.

Accentul pe interese specifice, personale este unul dintre motivele pentru care proiectul se concentrează în primul rând pe grupuri mici de lectură, sau „tandemuri de lectură”: grupurile de lectură mai mari tind să urmărească interese mai generale și să găsească „terenul comun” care ar putea conecta un larg număr de cititori. Crearea unor grupuri de lectură mari și diversificate este minunată, dar de obicei implică o dragoste preexistentă pentru lectură și funcționează mai bine cu cititori puternici și motivați. Dimpotrivă, scopul nostru este de a construi pe mai multe interese personale, specifice ale elevilor care nu sunt cititori puternici, dar care ar putea considera că citirea unei cărți este o modalitate plăcută de a-și satisface interesul personal și un grup mic de lectură – sau un cititor prieten – este o modalitate de a descoperi oameni interesanți cu interese similare.

Această abordare implică, în mod evident, și dezavantaje: are nevoie de strategii și instrumente care să ajute la identificarea elevilor cu interese specifice similare, iar un profesor ar putea avea dificultăți să sugereze o carte elevilor care sunt interesați, de exemplu, de K-rock sau muzică populară. În plus, există riscul de

a crea „bule de lectură” închise care nu pot interacționa cu grupurile de lectură care sunt constituite după un interes diferit. Metodologia ReadTwinning își propune să depășească aceste probleme, sugerând strategii care oferă instrumente bune de potrivire a intereselor și de descoperire a cărților; implicarea părinților, elevilor, profesorilor, bibliotecarilor în construirea unei mari **comunități online de guru-uri** cu competențe pe o gamă largă de subiecte; promovarea activităților de lectură – inclusiv provocări de lectură – care sunt împărțite de diferite tandemuri de lectură. Lectura necesită spații și timp protejate, iar fiecare tandem de lectură ar trebui să aibă propriile spații și timp protejat, dar necesită și interacțiune socială, pe care metodologia și instrumentele proiectului își propun să o faciliteze și să o stimuleze.

3.3 Activități preliminare și motivaționale

Scopul principal al proiectului ReadTwinning este de a promova lectura în rândul tinerilor, pornind de la presupunerea că o carte este o oportunitate valoroasă de creștere personală și profesională și un instrument important în beneficiul relațiilor sociale. Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie să știm ce anume îi împiedică în multe cazuri pe tineri să stabilească o relație cu lectura. Într-o astfel de perspectivă, și pentru a implica mai eficient elevii în activitățile proiectului ReadTwinning, școlile sunt invitate să organizeze o serie de activități preliminare care să fie desfășurate atât în interiorul, cât și în afara școlii.

Aceste activități au scopul de:

- a identifica mai bine interesele personale;
- a familiariza elevii cu activitățile unui grup de lectură
- de a implica familiile elevilor, al căror rol poate fi crucial, în special pentru cei mai mici (9-11 ani);
- a ajuta profesorii să se retragă, chiar dacă temporar, de la rolul lor.

Aceste obiective pot fi atinse prin crearea unor mici grupuri mixte de lectură, adică grupe compuse din profesori, elevi, membri ai familiei, care se întâlnesc ocazional pe baza afinităților identificate anterior, dar și a unor factori practici (locuințele învecinate, orare compatibile etc.). Aceste grupuri, eventual conduse în perechi de două persoane diferite (profesor-părinte, părinte-elev, profesor-elev) vorbesc liber despre relația lor cu cărțile și cu lectura în funcție de propriile experiențe personale.

La organizarea acestor grupuri, vom avea în vedere modelul de autoajutorare sau al grupurilor de ajutor reciproc. Cu alte cuvinte, acestea sunt grupuri autoreglementate, fără a exista o persoană cu rol de conducere, care sunt formate din persoane care doresc să-și împărtășească experiențele de citire, astfel încât să atingă un scop comun, adică să se asigure că toată lumea are acces la lectură, privită ca un mijloc de dezvoltare personală și profesională. În acest fel, este posibilă eliminarea parțială a decalajului dintre lectura pentru serviciu (studiu sau muncă) și lectura pentru plăcere, și se face loc pentru elevii cu dificultăți de citire (cerințe educaționale speciale și alte probleme).

Unul dintre obiectivele principale ale acestor grupuri este acela de a ajuta părinții și profesorii în identificarea intereselor elevilor prin discuții informale. Adesea, părinții știu deja despre interesele copiilor lor, dar un cadru informal de colaborare poate ajuta la o mai bună înțelegere atât a cadrului specific în care apar interesele personale, cât și a scopului și domeniului lor de aplicare.

Scopul cheie al acestor grupuri este de a facilita planificarea, îmbunătățirea și implementarea activităților de lectură bazate pe interese în școală și în alte părți, evaluându-le succesul pas cu pas și, în special, de a permite elevilor să se familiarizeze cu utilizarea platformei ReadTwinning. În termeni practici, sarcinile acestor grupuri preliminare pot fi rezumate după cum urmează:

- cunoașterea intereselor, activităților bazate pe interese și obiceiurilor de lectură ale membrilor grupului;
- conceperea altor activități bazate pe interese (inclusiv activități online, cum ar fi cercetarea și evaluarea conținutului legat de interese) care pot încuraja și dezvolta lectura;
- sprijin pentru inițiative care compară diferite experiențe de lectură;
- sprijinirea planificării autonome în contextul practicilor de lectură.

Grupurile se întâlnesc colectiv și discută în mod regulat activitățile desfășurate și metodele de implicare a participanților. Aceste întâlniri ar trebui să armonizeze criteriile de intervenție pe baza unui stil de lucru consistent. Bibliotecile școlare reprezintă un mediu excelent în care pot fi organizate întâlniri ale diferitelor grupuri mici.

Obiectivele acestor activități sunt

- să implice tinerii și să reafirme importanța lecturii de-a lungul creșterii lor culturale și sociale;
- să includă lectura printre activitățile „obișnuite” casnice și școlare;
- să pună biblioteca școlară în prim-planul dezvoltării competenței de citire;
- să sublinieze importanța lecturii ca factor de învățare și ca oportunitate de promovare a intereselor personale, pentru petrecere a timpului liber și pentru jocuri;
- să-i ajute pe copii să se obișnuiască cu ideea că lectura este o experiență personală profundă și, în același timp, are o puternică componentă relațională;
- să caracterizeze lectura ca un proces de creștere, în care interesele individuale sunt linia de bază pentru împărtășirea socială ulterioară;
- pentru a testa nivelul de conștientizare a copiilor atunci când folosesc rețelele sociale și instrumentele de căutare online;
- să creeze diverse comunități de cititori în interiorul și în afara școlii, unde se pot dezvolta relații de „înfrățire” bazate pe lectură;
- să definească aceste comunități ca grupuri deschise, care implică elevii, profesorii și familiile;
- să implice familia încă de la început, pentru a dezvolta un mediu de încredere și pentru a susține activitățile ReadTwinning pe care elevii le vor desfășura online.

Pentru a avea o mai bună cunoaștere a contextului, școlile ar putea considera utilă organizarea unui sondaj preliminar despre interesele personale și obiceiurile de lectură în rândul elevilor și părinților (vezi Chestionarul preliminar ReadTwinning).

În ceea ce privește activitățile, ar fi indicat să se țină cont de ceea ce propun elevii și familiile în cadrul întâlnirilor preliminare. În special, este util să sugerăm să se stabilească mici tandemuri de lectură (două-trei persoane) atât în familie, cât și în rândul elevilor care nu aparțin neapărat aceleiași grupe-clasă, lăsând astfel participanții liberi să-și aleagă partenerii, cărțile de citit, organizarea orarului și a inițiativelor de sprijin: programul întâlnirilor, jurnalul de lectură, crearea de book-trailere, playlisturi, imagini.

Grupurile mici de lectură bazate pe familie s-au dovedit a fi deosebit de eficiente în timpul pandemiilor, dar pot fi organizate în mod util independent de constrângerile externe: promovează legătura familială și înțelegerea reciprocă și constituie un mediu sigur în care copiii mai mici pot dezvolta idei, dezbate – abilități aferente și competențe de lectură activă; competențe care pot fi utilizate ulterior în tandemuri de lectură sau în grupuri de lectură care implică non-membri ai familiei.

ReadTwinning Chestionarul preliminar pentru elevi și părinți (întrebările pot fi modificate/selectate/adăugate și în funcție de intervalul de vârstă)

- 1) În afară de timpul petrecut de lucru și/sau de studiu, care sunt activitățile pe care preferați să le faceți acasă? Evaluează-le de la 1 la 10 (1: chiar nu-mi place; 10: îmi place)

Uitând la tv

Jucând jocuri video

Interacționând prin intermediul rețelelor sociale

Lectură (cărți, benzi desenate)

Ascultând muzică

Cântând la un instrument muzical

Exerciții sportive (de ex gimnastică, yoga etc.)

Faceți activități acasă de plăcere (de exemplu, gătit, tricotat, bricolaj...)

Codare, programare pe computer, robotică...

Altele

- 2) *Care sunt subiectele care te interesează? (de exemplu un sport, o trupă, manga, cosplay, o celebritate...)*
- 3) *Printre subiectele care te pasionează, există unul în care ești deosebit de experimentat?*
- 4) *Împărtășești această pasiune cu vreunul dintre membrii familiei tale?*
- 5) *În afară de cărțile școlare/cărțile pentru munca ta, îți petreci timp citind? Dacă da, cât timp petreci citind de plăcere ?*
- 6) *Ai obiceiul de a citi? Dacă da, aveți un gen preferat (detective povestiri, science fiction, fantezie, romane grafice, benzi desenate, romantism, poezie etc.)?*
- 7) *Îți place să citești cu voce tare?*
- 8) *Ce fel de muncă/profesie ți-ar plăcea să faci când vei fi mare?*
- 9) *Există o cauză politică sau socială de care ești pasionat? (de exemplu, egalitatea socială, lupta împotriva schimbărilor climatice, apărarea drepturilor de gen, stilul de viață vegetarian/vegan, drepturile animalelor...)*
- 10) *Există o carte pe care ai iubit-o cu adevărat? Dacă da, ce carte?*
- 11) *Ți-ar plăcea să o citești din nou împreună cu familia sau cu un prieten?*

3.4 Rolul tandemurilor (micilor) de lectură

3.4.1 Tandemuri intergeneraționale

Crearea de mici tandemuri de lectură care să implice copiii și familiile acestora, cu încurajarea și sprijinul școlii, care pot fi ținute acasă sau la biblioteca școlii atunci când este posibil, poate fi un punct de plecare eficient pentru conștientizarea părinților și rudelor cu privire la importanța lecturii și pentru a le contura în proiectul ReadTwinning.

Programele de alfabetizare timpurie sunt în vigoare în întreaga lume de câțiva ani, pentru a oferi copiilor preșcolari un mediu propice practicării lecturii. Diverse studii au arătat că cititul cu voce tare de către un adult încă din copilărie îi ajută pe copii să abordeze cărțile cu curiozitate, întărind astfel relația lor emoțională

cu adultul cititor, stimulând dezvoltarea limbajului, îmbunătățindu-și ulterior abilitățile de citire și realizările școlare. Aceste rezultate sunt cu atât mai importante în familiile din medii defavorizate, unde lectura nu se practică în mod obișnuit: susținerea și sugestiile școlare, precum și exemplul altor familii, pot ajuta familiile din medii defavorizate să descopere rolul social al lecturii chiar și în cadrul mediului familial.

Mentținerea practicii lecturii cu voce tare și, în general, a lecturii comunitare în mediul familial în timpul școlii primare poate sprijini și stimula dezvoltarea alfabetizării copiilor: trăirea plăcerii de a citi împreună cu cei care sunt primii oameni cu care copilul intră în contact, contribuie la dezvoltarea capacității copiilor de a înțelege lumea și alți oameni și poate fi un antrenament valoros pentru a afla despre dinamica grupurilor de lectură și practicarea lecturii comune pe care se bazează proiectul ReadTwinning. Mai mult, în contextele în care o bibliotecă publică lipsește, biblioteca școlară poate deveni un punct de referință important pentru familii, în special pentru cele cu mai puține mijloace și resurse.

Pe scurt, obiectivele unui tandem mic de lectură care să implice copii din grupa de vârstă 8-11 ani în mediul familial sunt următoarele:

1. încurajarea copiilor să citească, făcându-i să realizeze că până și cei mai apropiați și dragi oameni citesc cu plăcere și că lectura este o activitate care poate fi strict legată de interesele personale, chiar și atunci când acele interese nu sunt legate de alfabetizare;
2. promovarea lecturii ca practică zilnică;
3. conștientizarea adulților (părinți, bunici, alte rude) asupra importanței lecturii ca instrument de creștere personală și socială;
4. găsirea în lectură a unui prilej de dialog, care este fundamental pentru a hrăni relația dintre părinți și copii;
5. împărtășirea plăcerii lecturii personale, îmbogățirea propriei experiențe și conștientizarea faptului că grupul este capabil să declanșeze noi posibilități de cunoaștere;
6. consolidarea rolului bibliotecii școlare ca loc central în viața comunității școlare și a copiilor și familiilor acestora care locuiesc în vecinătate, în special a acelor familii care nu citesc aproape deloc cărți sau care nu citesc deloc;
7. învățarea copiilor cum să poarte o discuție sinceră și respectuoasă, care tratează o varietate de contexte, fie în tandem de lectură în cadrul școlii, fie desfășurate cu alte fete și băieți pe baza intereselor comune, identificate prin proiectul ReadTwinning.

În crearea tandemurilor de lectură în mediul familial, rolul profesorului de mediator în lectură se dovedește a fi foarte important, mai ales atunci când copiii provin din familii în care lectura nu este nici experimentată zilnic, nici practică. În acest sens, este recomandabil, pe de o parte, ca profesorul să invite familiile elevilor la o întâlnire în faza preliminară, pentru a înțelege mai bine trecutul copiilor, în timp ce, pe de altă parte, profesorul împreună cu familiile conturează caracteristicile unui mic tandem intergenerațional de lectură, care trebuie să se concentreze pe înclinațiile copiilor și pe trăsăturile specifice familiei lor. În timpul întâlnirii, profesorul trebuie să explice care sunt principalele etape ale unui mic tandem de lectură și să sublinieze modul în care fiecare familie va fi liberă să-și modeleze diferitele faze în funcție de propriile nevoi (spații din interiorul casei, program de lucru și/sau de studiu, obiceiuri etc.). Aceste faze pot fi rezumate pe scurt prin intermediul unui set de întrebări:

1) Cine va participa la micul tandem de lectură?

Deși în mod ideal toți membrii familiei ar trebui să se alăture grupului, se poate întâmpla ca cel puțin în faza inițială, cineva să nu poată sau să nu dorească să se alăture. Ceea ce contează cel mai mult este faptul că participarea la grup este o alegere liberă și că participarea în grup este văzută ca o oportunitate plăcută și nu ca o impunere dictată de școală sau de profesor. La rândul său, profesorul poate încuraja o participare largă, care nu se limitează la părinți, ci care include frați și surori, bunici sau chiar alte rude, evidențiind potențialul de dialog oferit de grup.

2) Ce carte vom alege să citim?

Alegerea cărții de citit împreună este evident crucială și interesele copiilor ar trebui să conducă decizia. În acest sens, profesorul poate sugera participanților să se confrunte între ei și să ia în considerare o gamă largă de cărți, pornind de la gusturile și practicile comune în familie (pasiune pentru un sport sau pentru o trupă de muzică, dragoste pentru romane de aventuri sau pentru science fiction, amintiri dintr-o călătorie...). În cazul în care familiile nu au cărți potrivite pentru lectură comună, biblioteca școlii va oferi un spectru de posibilități (nu doar ficțiune, ci și benzi desenate, cărți de popularizare, poezie...) pe baza indicațiilor oferite de participanți.

3) Cum și când vom citi?

În funcție de vârsta copilului și de componența familiei, cartea poate fi citită cu voce tare în cadrul unor scurte întâlniri dedicate (care pot fi chiar organizate sub formă de lectură „teatrală” sau dramatizată), sau, alternativ, fiecare membru al familiei citește cartea separat. Într-un astfel de eveniment, diferite etape vor identifica procesul de lectură conform unui program care include conversații despre carte și alte activități gratuite legate de lectură, dacă participanții sunt de acord. Dacă unul sau mai mulți membri ai grupului de familie nu pot participa la întâlnirile față în față, aceștia pot avea șansa de a fi implicați prin intermediul unei platforme de partajare video conform unui program prestabilit, care va fi o oportunitate de a-i întâlni pe toți membrii familiei implicați.

4) Ce evidență va rămâne din această experiență?

Membrii familiei din cadrul grupului de lectură pot decide să păstreze o înregistrare scrisă și/sau o înregistrare video și/sau audio a progresului experienței lor, de exemplu, prin scrierea celor mai amuzante comentarii, a pasajelor care au declanșat cea mai ferventă discuție, a insight-urilor. Aceste înregistrări poate lua diferite forme: schița unui „jurnal de bord” poate fi accesată cu ușurință prin intermediul platformei ReadTwinning, pe care participanții grupului vor fi liberi să o personalizeze după cum doresc. În orice caz, posibilitățile de a lăsa „urme” de lectură partajată sunt destule: de la un caiet fizic pe care participanții pot nota scurte comentarii și eventual să le integreze cu desene sau decupaje, până la un jurnal online, care permite includerea de piese audio, video, muzicale. (pentru „jurnalul de lectură” vezi mai jos secțiunea 3.7).

5) Cum ne vom împărtăși experiența?

Este posibil și de dorit ca, după citirea cărții, grupurile de familie să decidă să-și împărtășească experiența cu alte grupuri. Profesorul poate sugera apoi să se realizeze un mic videoclip în care membrii grupului vorbesc despre cartea pe care o citesc și despre desfășurarea întâlnirilor lor, eventual într-un mod ludic, de exemplu sub forma unui book trailer sau parodie. Videoclipurile diferitelor grupuri pot fi colectate pe site-ul școlii și eventual proiectate în cadrul unei întâlniri la biblioteca școlii sau în alte spații comune, încurajând astfel crearea de noi grupuri.

După cum se subliniază în paragraful următor, acești pași pot fi aplicați și grupurilor de citire a elevilor. În cazul grupurilor de lectură în familie, totuși, documentația participanților poate alege să o consulte în timpul experienței de lectură capătă o importanță deosebită. Fie că este sub formă de înregistrare scrisă sau înregistrată pe video sau prin alte mijloace, jurnalul de lectură poate deveni un text important în istoria familiei, ceva de care membrii familiei îl vor putea pune mâna în timp, și care depune mărturie. la funcția socială și participativă a lecturii.

3.4.2 Grupuri de citire a elevilor

În mod tradițional, grupurile de lectură sunt grupuri de oameni care se întâlnesc la ore stabilite pentru a discuta despre una sau mai multe cărți pe care le-au selectat și citit anterior. În mod ideal, grupul de lectură tinde să constituie o comunitate în care cărțile nu sunt doar vehicule de cunoaștere sau distracție, ci și instrumente de dialog, de cunoaștere reciprocă, de respect pentru diferite caracteristici specifice.

Totuși, dacă un grup de lectură își are originea în mediul școlar, situația este probabil diferită: fetele și băieții se alătură de obicei, deoarece profesorii își propun crearea grupului și, în consecință, nivelul de implicare și abilitățile de citire pot varia. Deci, este de o relevanță cheie faptul că, datorită activităților preliminare (vezi mai sus), elevii percep tandemul de lectură ca pe o activitate voluntară și plăcută.

Oferind elevilor să creeze mici tandemuri de lectură cu alți elevi sau prieteni, profesorii ar trebui să încurajeze fetele și băieții să înceapă de la experiențele, gusturile și obiceiurile lor de lectură. În acest sens, poate fi oportun să începem cu un chestionar administrat ca un joc conform căruia elevii sunt invitați să-și indice interesele, să explice ce așteaptă de la grupul de lectură, să indice partenerul lor ideal de lectură, să precizeze tipul de cărți pe care ar dori să le citească, inclusiv benzi desenate, cărți ilustrate, cărți non-ficțiune. Chestionarul este un punct de plecare util pentru utilizarea platformei ReadTwinning.

Pe baza răspunsurilor date la chestionare se pot crea tandemuri de lectură. Fiecare grupă va avea o carte aprobată de toți membrii săi.

Nu există reguli prestabilite de organizare internă a unui grup de lectură, cu atât mai mult cu cât, ca și în acest caz, este vorba de un tandem format dintr-un număr foarte mic de persoane (max. 3-4). Membrii săi vor conveni asupra modului în care să-și organizeze programul de lectură, chiar dacă de obicei este recomandabil să se stabilească un termen limită, în care toți ar trebui să termine să citească cartea aleasă. La fel, tot pe baza lungimii și a caracteristicilor textului, membrii vor decide de câte ori ar trebui să se întâlnească în timp ce încă citesc cartea. Profesorii trebuie să-și amintească faptul că lectura partajată poate avea loc prin întâlniri directe, care pot avea loc față în față sau prin intermediul unei platforme digitale, sau poate include alte moduri de discuție, cum ar fi schimbul de informații și opinii rapide prin chat.

Pentru a hrăni lectura de plăcere și a crește implicarea chiar și a celor mai reticenți elevi, se pot propune activități paralele, din nou sub formă de joc. Mai jos sunt câteva exemple care trebuie integrate în platforma ReadTwinning:

- un jurnal de lectură (vezi mai jos);
- citirea cu voce tare sau dramatizarea secțiunilor sau pasajelor;
- rescrieri, parodii, fan fiction;
- crearea unui book trailer;
- crearea unui scurt episod „pilot” pentru o redare în serie a cărții;
- dezvoltarea unui playlist potrivit pentru carte;
- realizarea de desene și ilustrații pentru coperta ideală a cărții.

Toate aceste activități și multe altele ar trebui să fie stabilite în mod liber de către elevi înșiși și niciodată impuse de profesori.

Grupurile de lectură se întâlnesc de obicei față în față, conversațiile ocazionale pot urma în timp. Grupurile de lectură pot avea loc și online prin intermediul platformelor de videoconferință și pot partaja conținut prin platforma ReadTwinning sau alte rețele sociale. Întâlnirile online pot fi organizate și prin implicarea unor grupuri de lectură din diferite școli care au citit sau citesc aceeași carte.

3.5 Cum să potriviți tinerii cititori pentru a stabili tandemuri eficiente de lectură

- Scopul procesului de potrivire ar trebui să fie acela de a constitui grupuri mici de 2-4 tineri cititori cu
- interese comune, care sunt suficient de clare și specifice;
 - compatibile (dar nu neapărat aceleași) abilități de vârstă, de lectură și relaționale, completate de perspective, atitudini, opinii, obiceiuri de lectură, care să fie cât mai diverse, în limite rezonabile, pentru a îndeplini nevoia de a permite o interacțiune eficientă.

În versiunea finală a proiectului, **platforma online include instrumente specifice pentru a facilita matchmakingul** prin intermediul unui set de întrebări pentru a identifica interesele utilizatorilor, obiceiurile de lectură și genurile preferate. În etapa preliminară, partenerii școlii **implică profesorii și elevii în procesul de potrivire, cerându-le să ajute să potrivească elevii cu interese similare**. Deoarece proiectul își propune să conecteze elevi din clase, școli și țări diferite, se recomandă (deși nu este obligatoriu) să se **potrivească elevii din clase diferite**. Am sugerat ca **prietenii cititori să lucreze în principal în perechi, dar să se exploreze posibilitatea de a lucra și cu grupuri mici de 2 până la (maxim) 4-5 persoane**, pentru a înțelege mai bine dacă și cât de bine instrumentele oferite și metodologia ReadTwinning lucrează cu grupuri mici. În contextul acestui proiect, prietenii de lectură care lucrează în perechi sau fiecare grup mic conectat pentru a citi aceeași carte se numește „**tandem de lectură**”.

3.6 Ce să citești? Rolul experților/tutorilor în subiecte

În versiunea finală a proiectului, **platforma oferă sugestii de cărți bazate pe interesele utilizatorilor prin intermediul unor „guru”**, utilizatori avansați ai platformei (parteneri, profesori, părinți, elevi) cu o competență specifică pe tema care constituie citirea interesului specific al tandemului. În fazele preliminare ale proiectului, când comunitatea de guru este încă embrionară, partenerii au fost încurajați să **implice elevii, profesorii și părinții în pregătirea unei liste de subiecte de interes (încercând să fie cât mai precis posibil), în identificarea guru-urilor și în strângerea de recomandări de cărți specifice unui subiect de la guru-urile subiectelor**. Platforma include mai mulți guru, cu funcționalități similare cu „paginile” de pe alte rețele sociale, unde sunt partajate titluri de cărți și articole și media conexe, pentru a încuraja elevii. **Cu toate acestea, de mare importanță este că alegerea finală a cărții de citit este lăsată și nu impusă tandemului de lectură**.

3.7 Activități ale tandemurilor de lectură

Tandemurile de lectură se pot întâlni online prin intermediul platformelor de videoconferință (se pot crea evenimente private în cadrul tandemului cu link-uri de conferință incluse) și/sau off-line. Odată aleasă cartea de citit (cf. § 3.6), tandemul se va întâlni pentru prima dată, pentru a împărtăși idei despre activitățile de-a lungul procesului de lectură.

În acest sens, de o importanță deosebită este **jurnalul de lectură**, care va permite fiecărui membru al grupului să împărtășească informații privind progresul în citirea cărții, dar și să culeagă primele impresii asupra pasajelor, ideilor, personajelor, faptele considerate a fi cele mai interesante sau cele mai discutabile. Platforma oferă un șablon pentru „jurnal de lectură”, folosind întrebări provocatoare într-un stil de forum („Discuții”), permițând membrilor tandemului să răspundă la aceste întrebări în timp ce citesc cartea și să interacționeze cu răspunsurile altor membri ai tandemului. Aceste întrebări s-au bazat pe o selecție de șabloane pe hârtie create de parteneri în etapele incipiente ale proiectului (un exemplu este inclus în Anexă).

În plus, membrii tandemului vor folosi „feed-ul” principal al tandemului pentru a partaja medii specifice (linkuri, videoclipuri, audio, fotografii) legate de carte sau experiența lor de a citi secțiunea curentă a cărții (vezi mai jos).

La începutul activității, fiecare tandem de lectură poate defini și un set de obiective care, împreună, constituie „**provocarea lecturii**”. Care este termenul limită pentru a termina cartea? Ce fel de activități partajate (cum ar fi crearea unui trailer de carte; crearea unui număr dat de povești Instagram care descriu obiceiurile de lectură, descoperirile, activitățile tandemului; crearea unui playlist muzical legat de carte sau pentru a fi ascultat în timp ce o citești; crearea de marcaje legate de cărți etc.)

Provocările de lectură **nu sunt competitive** și nu ar trebui percepute ca „teme pentru acasă”, mai degrabă ca o modalitate de (auto)organizare și gestionare a activităților de lectură: **provocări pe care grupul alege liber să le abordeze mai degrabă decât sarcini impuse din exterior**. Platforma oferă posibilitatea de a încorpora provocările de lectură în secțiunea descriptivă („Despre”) a tandemului.

Fiecare tandem de lectură își poate defini, de asemenea, propriile **etape de lectură**, de exemplu, completarea primei secțiuni a cărții, ca parte a provocărilor de lectură. (sub)provocările de lectură pot fi incluse și în jurnalul de lectură („Discuții”).

Platforma include, de asemenea, insigne (atât pentru tandem, cât și pentru participanții săi unici) care sunt acordate pentru anumite activități (crearea tandemurilor, postarea regulată, partajarea de fotografii/videoclipuri etc).

Deoarece fiecare tandem de lectură are propriile provocări și activități de lectură specifice, legate de carte și de subiecte, metodologia ReadTwinning permite **activități comune care implică diferite tandemuri de lectură**, cum ar fi partajarea rezultatelor provocării cu alți utilizatori; implementarea provocărilor multi-tandem; organizarea de întâlniri și discuții comune...

3.8 Rolul lecturii îmbunătățite

Tandemurile de lectură sunt încurajate să utilizeze abordarea **The Living Book** bazată pe citire îmbunătățită/îmbunătățită, **inclusiv activități bazate pe lectura îmbunătățită în activitățile de lectură comună și provocările de lectură**. Platforma **The Living Book** poate fi folosită și ca instrument de citire a activităților în tandem.

4. ACTORII

4.1 Rolul elevilor

Metodologia ReadTwinning se concentrează pe elevi și urmărește să creeze o pasiune pentru lectură, astfel încât să le permită să-și exploreze propriile interese, în ritmul lor, într-un mediu social variat, bazat pe ideea de bază a tandemului de lectură și îmbunătățit de comun acord, online și cu instrumente off-line.

În special, elevii ar trebui să aibă întotdeauna ultimul cuvânt despre:

- Alegerea partenerului(lor) de lectură: tandemurile de lectură ar trebui să fie construite pornind de la identificarea intereselor comune și, prin urmare, pot fi propuse de profesori, dar ultimul cuvânt asupra compoziției lor ar trebui lăsat întotdeauna elevilor participanți. Construirea unui tandem de lectură fără un subiect specific, de interes comun, dar bazat pe legături personale puternice între participanții săi, este absolut bine. Cu alte cuvinte, interesele legate de dezvoltarea unor relații interpersonale specifice pot și trebuie incluse printre cele luate în considerare la construirea tandemului de lectură.
- Alegerea cărților de citit: profesorii și guru-ul lecturii au un rol activ și relevant în sugerarea de cărți posibile, ținând cont de interesele comune ale participanților la tandemul de lectură, dar decizia finală cu privire la cărțile de citit ar trebui întotdeauna lăsată la latitudinea participanților la tandemul de lectură.
- Alegerea instrumentelor de utilizat, a provocărilor, a programului de lectură. Încă o dată, profesorii/guru au un rol activ în propunerea unui cadru adecvat pentru tandemul(e) de lectură, dar deciziile finale trebuie lăsate întotdeauna la latitudinea participanților.

Elevii ar putea și ar trebui să aibă, de asemenea, un rol activ în sugerarea de activități, instrumente, provocări și, în general, în gestionarea tandemurilor lor de lectură și în construirea unei comunități de lectură robuste și pline de viață. Elevii activi care sunt deja familiarizați cu metodologia ReadTwinning și cu experiența tandemului de lectură ar putea (și ar trebui) să fie promovați la **guru** în domeniul (domeniile) lor principal(e), dobândind astfel un rol activ și în stimularea stabilirii tandemurilor de lectură și în sugerarea cărți.

4.2 Rolul profesorilor

Metodologia ReadTwinning atribuie profesorilor un rol relevant, acela de a promova activ crearea tandemurilor de lectură pe baza unei lucrări preliminare care vizează identificarea intereselor comune și a membrilor tandemului potriviți, precum și informarea despre instrumentele și metodologia ReadTwinning. Participarea activă și colaborativă a cadrelor didactice – în mediul pozitiv al unei biblioteci școlare atunci când este posibil – este fundamentală, pentru a stabili un mediu de lectură adecvat, robust, plin de viață.

Printre principalele roluri atribuite profesorilor de metodologia ReadTwinning, ceea ce iese în evidență este promovarea unor sondaje interesante (exemplele pot fi găsite în secțiunile 3.3 și 8 din prezentul Ghid) în clasele acestora, precum și în colaborare cu alți profesori, clase, școli, de asemenea, prin intermediul parteneriatelor naționale și internaționale la distanță. Profesorii (cu ajutorul bibliotecarilor școlari, atunci când este posibil) sunt astfel responsabili să propună elevilor lor crearea de tandemuri de lectură și să identifice tema comună și posibilia participanți. Profesorii (precum și bibliotecarii școlii, atunci când este posibil) sunt, de asemenea, punctul de referință pentru identificarea și contactarea guru-urilor relevante, care la rândul lor vor ajuta la identificarea și selectarea cărților de citit.

În plus, profesorii își cunosc bine elevii și, în anumite cazuri, ar putea chiar să identifice imediat membrii „potriviți” ai unui tandem de lectură sau să sugereze cartea „potrivită” pentru un tandem. În multe cazuri, profesorii pot (și ar trebui) să sugereze formarea de tandemuri de lectură între elevi cu niveluri diferite de

alfabetizare/performanță școlară, dar conectați prin interese comune și/sau relații interpersonale puternice.

Sugestia noastră este, de asemenea, să organizăm tandemuri de lectură între profesori, pentru o mai bună cunoaștere a metodologiei și instrumentelor ReadTwinning (și pentru a promova lectura și în rândul profesorilor!).

Disponibilitatea unor instrumente online specifice – inclusiv un curs introductiv orientat către profesori la metodologia și instrumentele ReadTwinning – va fi de ajutor suplimentar pentru a încuraja implicarea profesorilor în activitățile școlare legate de proiecte. Prin urmare, recomandăm profesorilor interesați să participe la cursul de formare a profesorilor oferit de proiect. <https://courses.readtwinning.eu/>

4.3 Rolul bibliotecilor școlare și al bibliotecarilor

Atunci când sunt disponibile, bibliotecile școlare reprezintă cel mai bun mediu pentru promovarea tandemurilor de lectură și coordonarea activităților acestora, precum și pentru încurajarea creării unei comunități de lectură robuste și pline de viață. Bibliotecile școlare și bibliotecarii școlari ar trebui să aibă un rol activ în promovarea metodologiei și instrumentelor ReadTwinning în rândul profesorilor, părinților și elevilor. Metodologia ReadTwinning nu este concepută să înlocuiască, ci mai degrabă să integreze alte activități și evenimente legate de lectură, ceea ce înseamnă că bibliotecile școlare și bibliotecarii școlari își păstrează rolurile, serviciile și activitățile tradiționale. Cu toate acestea, bibliotecile școlare și bibliotecarii școlari, conștienți de metodologia ReadTwinning și angajați în promovarea acesteia, au o relevanță cheie în punerea la dispoziție a informațiilor, a consilierii și a resurselor – inclusiv a resurselor educaționale dezvoltate de proiect – care sunt utile pentru a înțelege și implementa mai bine metodologia proiectului și să cunoască și să utilizeze instrumentele acesteia. O bibliotecă școlară bună și bibliotecari școlari competenți sunt factori cheie în construirea unui mediu de lectură îmbunătățit de ReadTwinning.

Bibliotecile școlare joacă un rol crucial și în crearea tandemurilor de lectură bine coordonate și ar trebui să le ofere posibilitatea de a interacționa între ele, de a-și împărtăși experiențele, de a participa la activități comune, cum ar fi schițarea cărții care a fost citită și rezultatele experienței de lectură către alte tandemuri de lectură sau grupuri de lectură.

În plus, bibliotecarii nu sunt doar guru ideali ai lecturii, ci și bine echipați pentru sarcina de a ține și gestiona un registru de guru ai lecturii, organizat pe subiecte și subteme relevante. Împărtășirea și integrarea „arborilor de subiecte” dezvoltate de proiect vor ajuta, sperăm, la dezvoltarea unei ontologii a subiectelor bazate pe colaborare și pe experiență. Interesele pot fi clasificate folosind orice ontologie de bibliotecă bine stabilită (cum ar fi DDC), dar ne temem că sistemele abstracte de clasificare dezvoltate de profesioniștii (adulți) din domeniul informațiilor ar putea fi prea extinse și, în același timp, prea limitate atunci când avem de-a face cu interesele manifestate de copiii și elevii care se încadrează în grupa de vârstă relevantă pentru proiect. Ajutorul bibliotecilor școlare ar putea fi de o valoare deosebită în adaptarea acestor ontologii – sau în dezvoltarea ontologiilor specifice contextului – care sunt mai potrivite pentru a face față nevoilor specifice ale proiectului ReadTwinning și ale tandemurilor de lectură.

4.4 Rolul părinților

Însăși natura tandemurilor de lectură la scară mică implică faptul că rolul părinților în motivarea copiilor lor – și în special a celor mai mici – în participarea la activitățile ReadTwinning este de mare relevanță.

În plus, așa cum este deja detaliat în secțiunea **3.4 Rolul tandemurilor (mici) de lectură**, experiența grupurilor mici de lectură sau a tandemurilor de lectură este potrivită pentru a fi dezvoltată și în cadrul familiei;

acest lucru s-a dovedit a fi deosebit de adevărat în timpul epidemiei de COVID-19, deși este de remarcă faptul că micile tandemuri familiale pot fi create într-o serie de situații diferite și ar trebui să fie considerate ca o modalitate de aplicare a metodologiei și instrumentelor ReadTwinning și în afara contextului școlar.

Părinții ar trebui, de asemenea, considerați ca potențiali guru ai lecturii și, pentru a dezvolta pe deplin acest potențial, profesorii și bibliotecile școlare sunt încurajate să evalueze interesele și domeniile de expertiză ale părinților prin intermediul sondajelor specifice părinților.

Disponibilitatea unor instrumente online specifice – inclusiv un curs introductiv orientat către părinți la metodologia și instrumentele ReadTwinning – va fi de ajutor suplimentar pentru a încuraja implicarea părinților în activitățile școlare legate de proiect. Prin urmare, recomandăm părinților interesați să participe la cursurile de formare oferite de proiect. <https://courses.readtwinning.eu/>

În videoclipul de mai jos, Maria Teresa Carbone discută în continuare despre modul în care familiile pot și ar trebui să susțină lectura acasă.

Families supporting reading

Maria Teresa Carbone

www.readtwinning.eu

<https://www.youtube.com/watch?v=YfTvkQy73KM>

5. INSTRUMENTE

Pentru a-și angaja mai bine participanții, pentru a conecta conținutul cărților și conținutul online și pentru a organiza și desfășura activități de lectură socială, fiecare tandem de lectură poate și ar trebui să utilizeze instrumente de lectură socială orientate spre tandem, cum ar fi **jurnalul de lectură partajat („Discuții”), fluxul tandem pentru colectarea conținutului legat de citire** (atât conținut online validat, cât și conținut generat de utilizatori), **sistemul de mesagerie al platformei** și un sistem extern **de conferințe web** pentru discuții și activități video legate de cărți. Această listă nu este exhaustivă, alegerea instrumentelor de utilizat este lăsată la latitudinea grupului, totuși platforma proiectului oferă un mediu puternic care poate fi integrat util printr-o serie de instrumente externe. Scopul acestei secțiuni este de a prezenta platforma și caracteristicile acesteia și de a sugera un set de alte instrumente online care ar putea să o completeze. Dar școlile, bibliotecile școlare și bibliotecarii școlari, profesorii, elevii, părinții, guru-urile și tandemurile de lectură sunt încurajate să experimenteze și alte instrumente cu care sunt familiarizați sau de care sunt interesați. De exemplu, șablonul de jurnal de lectură furnizat poate fi folosit, dar toți utilizatorii sunt încurajați **să-și creeze propriile șabloane de jurnal de lectură**, împărtășindu-le nouă și altor utilizatori ReadTwinning prin intermediul formularului de feedback furnizat în secțiunea 10 din Ghid. Independent de instrumentele pe care le utilizați (furnizate sau sugerate de proiect, sau alese independent), vă rugăm să împărtășiți experiențele și evaluările dvs. cu privire la instrumentele folosite!

5.1 Platforma

Centrul proiectului este o **platformă socială online multilingvă pentru a conecta cititorii cu interese și hobby-uri comune, pentru a sugera cărți relevante și pentru a împărtăși conținut media bogat din experiența lor de lectură**. Urmând un proces simplu de înregistrare, în care utilizatorii răspund la întrebări despre hobby-urile și interesele lor și despre genurile care le plac în film, TV și cărți; utilizatorii pot accesa platforma, își pot construi profilul, își pot face prieteni și pot începe să creeze tandemuri.

Aspectul platformei și caracteristicile sale vor fi familiare utilizatorilor de rețele sociale. Ecranul de început „**feed**” arată activitatea prietenilor lor și a guru-urilor pe care îi urmăresc. Utilizatorii pot alege să aprecieze sau să comenteze fiecare postare, care poate fi text, imagini, videoclipuri sau link-uri. Sau își pot crea propria postare pe care să o distribuie prietenilor.

„**Profilul meu**” duce utilizatorul la propriul profil. Aici ei pot face actualizări ale profilului lor sau pot vedea noi **prieteni** sugerați. Aceste sugestii de prieteni se bazează pe atributele personale ale utilizatorului, pe hobby-urile și interesele comune și pe genurile care îi plac. Utilizatorii pot face clic pentru a se împrieteni cu aceste persoane sau pot face clic pentru a solicita noi sugestii.

Meniul „**Guru**” va afișa diferiții guru tematici disponibili, unde utilizatorii pot găsi sugestii de cărți de citit, informații despre autori sau orice alt conținut relevant pentru genul selectat. Conținutul din guru este disponibil „public” pentru toți membrii comunității. Utilizatorii pot „Aprecia” un guru pentru ca viitoare postări de guru să fie livrate în feed-ul lor de acasă.

Meniul „**Tandemuri**” afișează toate tandemurile din comunitatea ReadTwinning. În mod implicit, tandemurile sunt private, cu doar numele tandemului, coperta și imaginea de profil, iar cartea pe care o citește tandemul este afișată public. Utilizatorii pot solicita să se alăture unui tandem făcând clic pe „Înscrieți-vă”. Selectând „**Tandemurile mele**” din meniul din stânga se vor afișa toate tandemurile la care utilizatorul este deja membru. În cadrul unui tandem, utilizatorii pot interacționa prin intermediul fluxului tandem (text, imagini, videoclipuri, audio, linkuri, sondaje). „**Despre**” afișează titlul tandem, cartea fiind citită, „De ce citești această carte?” și „Ce știi despre carte înainte de a o începe?”. Acestea sunt de obicei scrise la începutul tandemului, dar pot fi actualizate în orice moment. „**Discuții**” este interpretarea noastră a unui jurnal de

lectură. Conține întrebări prompte pentru a începe discuțiile cu alți membri ai tandemului și este destinat să fie folosit în mod regulat în timp ce citiți împreună cartea aleasă – *Ce ați descoperit astăzi? Ce ți-a plăcut și ce nu ți-a plăcut astăzi? Cu cine ai discutat astăzi despre carte și ce ai discutat?* În timpul experienței de lectură, membrii tandemului pot folosi o combinație a zonei de discuții și a fluxului tandem pentru a-și împărtăși gândurile și progresul cu privire la carte sau pentru a împărtăși media conexe. Secțiunea „**Recenzii**” este destinată să fie folosită de fiecare membru al tandemului atunci când a completat cartea aleasă. Membrii tandemului pot revizui atât cartea în sine, cât și experiența lor de a fi în acest tandem.

Urmăriți videoclipurile de mai jos pentru a vedea o prezentare completă a platformei și a fiecăreia dintre funcțiile descrise mai sus.

<https://www.youtube.com/watch?v=U00-BTwsXz4>

5.2 Cum să vă înregistrați (și confidențialitate)

<https://www.youtube.com/watch?v=0-RnFPraV7w>

5.3 Funcționalitate și instrucțiuni

How to view and edit your profile

www.readtwinning.eu

https://www.youtube.com/watch?v=Jp_u0kraMI0

How to find friends

www.readtwinning.eu

<https://www.youtube.com/watch?v=iimQSziy12w>

How to create a reading tandem

www.readtwinning.eu

<https://www.youtube.com/watch?v=2QtxVmg0Iyo>

How to add members to a tandem

www.readtwinning.eu

<https://www.youtube.com/watch?v=fifKerPw1TQ>

How to participate in a tandem

www.readtwinning.eu

<https://www.youtube.com/watch?v=YeAtmeap9dw>

What are gurus?

www.readtwinning.eu

https://www.youtube.com/watch?v=PXguh_p20k

5.4 Alte instrumente

Platforma de lectură socială ReadTwinning este un instrument dezvoltat special de proiect, caracteristicile sale au fost selectate și implementate pe baza metodologiei ReadTwinning și scopul său principal este acela de a găzdui efectiv tandemurile de lectură ReadTwinning și activitățile acestora. Cu toate acestea, platforma ReadTwinning nu este în niciun caz singurul instrument online care poate fi folosit prin citirea tandemurilor. Mai jos sunt câteva sugestii de instrumente suplimentare care pot completa sau chiar înlocui utilizarea platformei ReadTwinning, iar tandemurile de lectură sunt încurajate să experimenteze atât cu instrumentele enumerate aici, cât și cu instrumente suplimentare, în funcție de nevoile, competențele și interesele lor.

Pentru comoditate, instrumentele sugerate aici sunt grupate în 4 categorii: platforme de conferințe web, pad-uri de partajare a conținutului, rețele sociale și sisteme de management al învățării. Selecția propusă nu este deloc exhaustivă.

5.4.1 Platforme de conferințe web (întâlniri online).

O conferință web este întotdeauna un instrument util pentru citirea în tandemuri și este esențială în cazul tandemurilor de lectură compuse din membri din diferite orașe sau țări. Pandemia COVID-19 nu numai că a stimulat utilizarea platformelor de conferințe web, dar a condus și la o serie de îmbunătățiri și funcții noi, dintre care unele pot fi utile pentru o mai bună gestionare a unor mici întâlniri de lectură în tandem. Mai mult, multe școli au adoptat platforme de conferințe web ca instrumente de învățare la distanță, ceea ce înseamnă că în multe cazuri școala are deja o platformă bine testată (gratuită sau plătită) gata de a fi folosită pentru tandemuri de lectură. Majoritatea platformelor de conferințe web permit conversația prin chat în timpul conferinței, utilă pentru schimbul de link-uri și pentru partajarea ecranului, care poate fi utilă atunci când discutați conținutul web legat de citire sau pentru a partaja porțiuni din carte (dacă este disponibilă în format electronic pe dispozitiv). a unuia dintre participanți). O listă neexhaustivă a celor mai utilizate sisteme de conferințe web gratuite este următoarea:

Jitsi (<https://jitsi.org/>) este una dintre cele mai bune alegeri „corecte din punct de vedere politic”: platforma este open source, iar serviciul este complet gratuit; configurarea unei săli necesită doar alegerea numelui acesteia și, deși serviciul ar putea să nu fie cel mai de încredere pentru întâlniri mari, de obicei funcționează bine cu grupuri mici. Poate fi folosit dintr-un browser, iar aplicațiile iOS și Android sunt disponibile. Platformei îi lipsesc unele dintre cele mai avansate caracteristici ale alternativelor comerciale, dar este perfect utilizabilă pentru întâlniri mici.

Google Meet (<https://meet.google.com/>) este platforma de conferințe web oferită de Google, iar versiunea gratuită oferă toate instrumentele de bază necesare citirii în tandem în cadrul întâlnirilor online. Utilizarea serverelor Google înseamnă că software-ul în sine este foarte robust și de încredere, iar organizarea unei conferințe este destul de simplă. Integrarea dintre Google Meet și Google Docs permite participanților la o întâlnire să partajeze și să lucreze împreună la un document, care poate fi util pentru anumite activități, cum ar fi scrierea unui jurnal de lectură sau, de exemplu, o ficțiune colaborativă inspirată de cartea care este citită. În plus, Google Meet este una dintre platformele cele mai utilizate de școli și, probabil, mulți cititori sunt deja familiarizați cu aceasta.

Microsoft Teams (<https://products.office.com/en-us/microsoft-teams>) este platforma de conferințe web oferită de Microsoft. Este inclus în planurile de abonament plătit Microsoft Office, dar este disponibil și ca instrument gratuit, cu unele limitări (durata maximă a unei întâlniri este de 1 oră, iar unele funcții avansate nu sunt disponibile). Instalarea și utilizarea sa nu este la fel de simplă precum utilizarea Jitsi sau Google Meet, dar are funcții puternice (inclusiv funcții de accesibilitate, cum ar fi subtitrări automate din vorbire) și este

foarte fiabilă. În plus, multe școli au adoptat Teams ca instrument de conferință web în timpul pandemiei, ceea ce înseamnă că, la fel ca Google Meet, elevii, profesorii și părinții ar putea fi deja familiarizați cu acesta.

Zoom (<https://zoom.us/>) este o soluție foarte puternică și foarte fiabilă, plină de funcții avansate, dar versiunea sa gratuită permite doar întâlniri de până la 40 de minute. Prin urmare, ar putea fi o alegere bună dacă școala are deja un abonament.

5.4.2 Pad-uri de partajare a conținutului

Padurile de partajare a conținutului, sau pereții digitali, sunt platforme care permit utilizatorilor să „fixeze” conținut (text, imagini, video, audio, linkuri...) pe pad-uri virtuale partajate. Folosirea unui bloc virtual este o modalitate excelentă pentru un tandem de lectură de a împărtăși și de a discuta conținutul legat de cartea citită și, prin urmare, este o practică care are o relevanță deosebită pentru citirea augmentată: în acest context, aplicațiile de bloc virtual au fost discutate în Ghidul Proiectului Cartea Vie (<https://thelivinglibrary.eu/guidelines>); platforma dezvoltată pentru acel proiect (The Living Library – <https://thelivinglibrary.eu/>) s-a bazat ea însăși pe ideea de pad-uri virtuale, aplicate cărților și grupurilor de lectură, iar platforma ReadTwinning oferă funcționalități pad în cadrul paginilor tandem de lectură. Multe alte platforme virtuale sunt disponibile pe web; printre altele, următoarele:

Padlet (<https://padlet.com/>) a fost una dintre primele platforme de pad virtuale și este încă una dintre cele mai ușor de utilizat; permite crearea de pad-uri personale sau colaborative pe care este posibil să „fixați” aproape orice tip de fișiere: documente, imagini, audio, video, conținut de pe site-uri web precum Wikipedia sau surse de informații online... Dezavantajul este că planurile gratuite sunt limitate la maximum trei tab-uri. Există oferte educaționale pentru școli, dar chiar și cea de bază (10 profesori/administratori) costă 1.000 de dolari pe an.

Wakelet (<https://wakelet.com/>) Este o alternativă bună, gratuită și mai recentă la Padlet și acceptă practic aceeași gamă largă de tipuri de fișiere. Blocurile se numesc „colecții” și pot fi partajate în „săli de clasă”: în contextul Proiectului ReadTwinning, o „sală de clasă” ar putea fi un tandem de lectură, care ar putea crea o „colecție” pentru fiecare carte citită. O caracteristică interesantă a Wakelet este prezența instrumentelor de accesibilitate, inclusiv opțiuni de traducere automată și citire cu voce tare. Aplicațiile sunt disponibile atât pentru iOS, cât și pentru Android.

Pinterest (<https://www.pinterest.com/>) este un pad virtual bine cunoscut: este folosit în principal ca instrument de partajare a imaginilor, dar ar putea fi o alegere bună pentru citirea în tandem care lucrează în principal la conectarea cărților cu conținut vizual.

Platformele Wiki, cum ar fi **MediaWiki** (<https://www.mediawiki.org/wiki/MediaWiki>) sunt instrumente de colaborare care sunt utilizate în principal pentru conținut scris, dar pot fi folosite cu ușurință și ca pad-uri virtuale pentru conținut multimedia de bază, deoarece permit încorporare de imagini, audio și video. MediaWiki este un software gratuit, open source, dar necesită instalare pe un server; Funcționalitățile Wiki sunt totuși incluse în Moodle (vezi mai jos, secțiunea 5.2.4), o platformă de e-learning bine cunoscută, utilizată de multe școli din întreaga lume. Și dacă nu doriți să vă deranjați cu o instalare MediaWiki sau Moodle, există alternative gratuite bazate pe web, cum ar fi SlimWiki (<https://slimwiki.com/>) care permit crearea ușoară a unui wiki colaborativ.

5.4.3 Rețele sociale și platforme sociale de lectură

Cu un pic de gândire creativă, majoritatea platformelor de rețele sociale pot fi folosite ca instrumente de colaborare prin citirea în tandem. Nu vom deranja cititorii cu o listă de rețele sociale – ar depăși cu mult

domeniul de aplicare al acestor Ghiduri – dar ar putea fi util să ne amintim că există rețele sociale dedicate în mod special lecturii sociale, care includ adesea instrumente pentru gestionarea grupurilor de lectură. Cel mai cunoscut este probabil Goodreads, (<https://www.goodreads.com/>), care găzduiește un număr mare de grupuri de lectură, cu instrumente bune pentru discutarea conținutului cărții. Cu toate acestea, grupurile de lectură sunt organizate mai mult ca un forum decât ca un zid digital în care să partajați conținut legat de carte: prin urmare, un grup de lectură Goodread ar putea fi o alegere bună pentru un tandem de lectură orientat spre discuții, în timp ce un bloc virtual (și desigur, platforma ReadTwinning!) ar putea fi o alegere mai bună pentru un tandem de lectură interesat de lectură augmentată și partajarea conținutului.

5.4.4 Sistemul de management al învățării

Un sistem de management al învățării (sau LMS) este o platformă utilizată pentru gestionarea cursurilor de e-learning; în zilele noastre, majoritatea sistemelor de management al învățării sunt și sisteme de management al conținutului învățării (LCMS), ceea ce înseamnă că sunt folosite nu doar pentru a gestiona procesul și activitățile de învățare, ci și ca depozit și sistem de management pentru conținutul (sau resursele de învățare) utilizate. Cel mai cunoscut și mai utilizat LMS/LCMS este **Moodle** (<https://moodle.org/>), care este folosit de multe școli din întreaga lume pentru a găzdui conținuturi și activități de e-learning. Moodle este un software gratuit, open source. Instalarea acestuia nu este dificilă dar necesită un server și niște competențe; cu toate acestea, deoarece Moodle este utilizat atât de larg, ar putea fi disponibil la școala sau instituția dvs.

Poate părea ciudat să consideri un LMS/LCMS ca o platformă potrivită pentru găzduirea grupurilor de lectură și tandemurilor de lectură, dar cu siguranță este posibil să consideri activitatea de citire a unei cărți cu alții ca o activitate de învățare (colaborativă), iar Moodle este atât de flexibil și puternic (și plin de funcții, cu un număr imens de plug-in-uri și suplimente disponibile), că utilizarea acestuia ca instrument pentru găzduirea tandemurilor de citire este perfect fezabilă. Moodle poate gestiona calendarul întâlnirilor și activităților multiplelor tandemuri de lectură, poate găzdui forumuri de discuții și, tot felul de conținuturi legate de lectură, poate fi conectat la o platformă de conferințe web și, după cum s-a discutat mai sus, poate găzdui cu ușurință pagini wiki, care pot fi folosite ca pad-uri colaborative.

Un videoclip care ilustrează o experiență de utilizare a Moodle ca platformă pentru găzduirea de grupuri de lectură și conținut de lectură augmentată este ilustrat în videoclipul de mai jos, prezentat de Gino Roncaglia, profesor de științe umaniste digitale la Universitatea Roma Tre.

 ReadTwinning

**Moodle as a tool for
small reading groups**

Gino Roncaglia

www.readtwinning.eu

 Erasmus+

<https://www.youtube.com/watch?v=6FNiAnmCqoA>

6. LECTURĂ INCLUZIVĂ PENTRU TOȚI. REDUCEREA DIFERENȚELOR – CONSTRUIREA DE PODURI

ReadTwinning își propune să promoveze lectura în rândul tinerilor, să facă legătura între activitățile școlare și interesele personale și să încurajeze conexiunile sociale între elevii din diferite clase, școli, culturi și țări. Proiectul își propune să testeze o abordare inovatoare pentru a motiva elevii cu vârste între 9 și 15 ani să citească mai mult, să se bucure de experiența lecturii și, ca rezultat, să îmbunătățească alfabetizarea.

Deoarece mediile socio-economice, dizabilitățile și alte nevoi educaționale au un impact semnificativ asupra interesului elevilor pentru citire și abilitățile de citire, scopul acestei acțiuni este de a dezvolta **strategii de lectură incluzivă**. După cum s-a menționat mai sus, în această secțiune a Ghidurilor, scopul nostru este de a conduce baza teoretică a proiectului în problema educației incluzive. După o scurtă trecere în revistă a literaturii existente, vom schița instrumentele și strategiile practice adoptate de ReadTwinning, astfel încât activitățile proiectului să poată fi accesibile tuturor elevilor și contextelor educaționale.

Astfel, ReadTwinning este modelat după o abordare incluzivă și ia în considerare condițiile care pot afecta experiențele de citire și de învățare ale elevilor, cum ar fi **diferențele lingvistice, culturale și sociale, discriminările de gen, dizabilitățile și nevoile educaționale speciale**.

În plus, această secțiune a Ghidurilor are ca scop stabilirea cadrului teoretic și metodologic pe care îl adoptăm în problematica **accesibilității învățării și lecturii în contextul mai larg al educației incluzive**.

Mai precis, ne propunem să proiectăm instrumentele și strategiile practice pe care profesorii și părinții le pot adopta pentru a desfășura activități de lectură incluzivă cu elevii lor.

6.1 Limbi

ReadTwinning se bazează pe ideea de a promova dragostea pentru literatură, limbă și comunicare. Din acest motiv, activitățile promovate de proiect ar trebui să se bazeze pe cărți care sunt disponibile în **limba națională**, cu o preferință pentru acele cărți care nu sunt doar disponibile în limba națională, ci și traduse în alte limbi.

De asemenea, activitățile de lectură socială și grupurile de lectură organizate de profesori și părinți ar trebui să se desfășoare în limba națională.

Cu toate acestea, deoarece ReadTwinning dezvoltă ideea de **schimb cultural**, limba activităților care implică elevi care provin din diferite țări ar trebui să fie engleza sau orice altă limbă aleasă de participanți pentru comunicare. Selectarea cărților disponibile în mai multe limbi ar putea fi foarte utilă în acest sens, pentru a facilita activitățile de lectură între perechi sau grupuri de elevi care provin din diferite țări.

Activitățile desfășurate în cadrul ReadTwinning pot fi potrivite și în cazul **educației multiculturale și/sau bilingve**. În cazul țărilor sau școlilor bilingve, sau al claselor compuse dintr-un număr semnificativ de **studenți străini**, proiectul poate consolida competența lingvistică prin activități specifice de lectură. De exemplu, o opțiune bună de a lucra la diferențele și barierele lingvistice ar putea fi **traducerea textelor** și desfășurarea activităților de **comparare a limbilor**.

6.2 Contextul socio-economic

ReadTwinning intenționează să fie **accesibil** tuturor elevilor din orice fel de **mediu educațional și socio-economic**. Deoarece o parte consecventă a proiectului se bazează pe utilizarea dispozitivelor digitale, modulele și instrumentele furnizate ar trebui să fie accesibile de pe orice **dispozitiv standard**, inclusiv dispozitive mobile, atunci când este posibil, fără a fi nevoie să se utilizeze instrumente de ultimă generație, sofisticate sau costisitoare. Un exemplu optim este dat de studiul Goedhart Broerse, Kattouw și Dedding (2019), care se concentrează pe perspectiva mamelor cu o poziție socio-economică scăzută care trăiesc în Țările de Jos în raport cu tehnologiile digitale. Studiul indică faptul că, deși majoritatea familiilor au acces acasă la cel puțin un dispozitiv TIC, există o lipsă de „condiții de bază, de exemplu, dispozitive bune de funcționare, software adecvat, Wi-Fi sau o imprimantă” (p.2360).

Prin urmare, **opțiunile alternative non-tehnologice** pot fi oferite și cu idei care ar funcționa dincolo de nevoia tehnologiei digitale și a competențelor digitale avansate. O astfel de abordare urmărește, de asemenea, să răspundă preocupărilor legate de decalajul digital și considerațiilor relevante pentru diferitele grupuri de cursanți. Decalajul digital este legat de accesul la internet și dispozitive digitale dar și de competențele digitale. În special, inegalitățile sociale, economice și digitale sunt puternic corelate, în special pentru elevii care provin din medii socio-economice scăzute (Goedhart et al., 2019).

Colaborarea cu părinții acelor elevi care provin din medii socio-economice defavorizate are implicații importante pentru lectura incluzivă. McNab și Fielding-Barnsley (2016) au explorat utilizarea cărților digitale pe tabletele iPad folosite de familiile din zonele socio-economice scăzute din Tasmania și efectele citirii textelor digitale asupra dezvoltării timpurii a alfabetizării copiilor mici. Studiul a constatat din trei faze: (1) colectarea datelor pentru a explora dispozitivele digitale de citire și practicile de lectură ale familiilor; (2) furnizarea de cărți digitale pe iPad-uri familiilor dintr-o școală primară (cu un grup de comparație situat într-o altă școală primară care se concentrează pe text tipărit); (3) instruirea citirii digitale și dialogice. Ambele grupuri de copii (citind pe iPad-uri și pe text tipărit) au prezentat realizări importante similare.

În plus, **rolul pedagogiei în implicarea elevilor din medii defavorizate** în lectură este la fel de important pentru proiectul ReadTwinning. Conform proiectului **Fair Go**¹ al cărui accent s-a concentrat pe construirea unei pedagogii de implicare a studenților pentru profesorii din medii socio-economice scăzute, implicarea poate fi definită ca „elevii fiind implicați simultan în gândirea intensă (nivel cognitiv ridicat), simțindu-se bine (afectiv ridicat) și participarea activă la învățare (operativ ridicat).” (The Fair Go Project, 2006; citat în Callow & Zammit, 2012, p.71). Această abordare se află în cadrul celor cinci discursuri ale puterii care au loc în practicile de clasă (tabelul 1 și 2).

Tabelul 1: Discursuri despre putere și mesaje de dezactivare pentru elevii cu SES scăzut (adaptat din Munns, Zammit & Woodward 2008, p.161, The Fair Go Project)

Cunoștințe	– De ce facem asta? – acces restricționat la cunoștințe puternice
Abilitatea	„Nu pot face asta” – sentimente de a nu reuși să realizez și o spirală de așteptări și aspirații scăzute
Control	„Nu fac asta” – lupte pentru timpul și spațiul de clasă și consecințele debilitante ale rezistenței și conformității
Loc	„Sunt doar un copil din...” – devalorizat ca individ și învățător
Voce	„Profesorul ne spune” – nu avem de spus asupra învățării, cu profesorul ca singur controlor și judecător

1. <https://www.socialventures.com.au/case-studies/uws-fair-go-project/>

Tabelul 2: Discursuri de putere și mesaje captivante pentru elevii cu SES scăzut (adaptat din Munns, G., Zammit & Woodward 2008, p.162, The Fair Go Project)

Cunoștințe	„Putem vedea conexiunea și sensul” – acces construit reflexiv la cunoștințe puternice și contextualizate
Abilitatea	„Sunt capabil” – sentimente de a fi capabil să realizez și o spirală de așteptări și aspirații înalte
Control	„Facem asta împreună” – împărțirea timpului și spațiului de clasă: interdependență, reciprocitate și „putere”
Loc	„Este grozav să fii un copil din...” – apreciat ca individ și elev și sentimente de apartenență și de proprietate asupra învățării
Voce	„Împărtășim” – mediu de discuții și reflecție despre învățare cu elevii și profesorii care joacă roluri reciproce semnificative

Așadar, pentru a ne asigura că elevii din medii socio-economice scăzute sunt incluși în mod egal în activitățile proiectului ReadTwinning, vom lua în considerare punctele abordate în această secțiune, și anume:

- modulele și instrumentele furnizate din proiect ar trebui să fie accesibile de pe orice dispozitiv standard (laptop/tabletă/smartphone);
- trebuie furnizate și opțiuni alternative non-tehnologice;
- colaborarea cu părinții acelor elevi care provin din medii socio-economice defavorizate;
- Pedagogie de implicare a elevilor care se concentrează pe discursurile puterii (cunoaștere, abilitate, control, loc și voce).

În ceea ce privește schimbul de elevi, elevii dezavantajați din punct de vedere economic ar trebui să fie preferați atunci când este posibil, pentru a le oferi acestora din urmă o șansă de creștere personală și culturală pe care, altfel, n-ar avea niciodată.

6.3 Prejudcățile de gen și opresiunea sexuală în educație

După cum demonstrează Decalajul global de gen², în ultimele decenii toleranța către paritatea de gen s-a consolidat și s-a înregistrat o îmbunătățire semnificativă la scară globală. În ceea ce privește accesul la Educație și Sănătate, Raportul GGG 2020 raportează scoruri ridicate (96,1% și, respectiv, 95,7%), totuși Participarea Economică și Oportunitatea și Împuternicirea Politică sunt domeniile în care decalajul de gen rămâne semnificativ. Dacă educația pare să devină din ce în ce mai accesibilă la nivel mondial, pașii următori în realizarea de sine nu sunt la fel de accesibili, și plini de satisfacții pentru femei precum sunt pentru bărbați, cu diferențe semnificative în diferite regiuni și țări³. Chiar dacă s-au făcut pași semnificativi

2. Aflat la al 14-lea an, Raportul Global Gap Gender 2020 evaluează 153 de țări cu privire la progresul lor către paritatea de gen în patru dimensiuni: Participare și Oportunitate Economică, Nivel Educațional, Sănătate și Supraviețuire și Împuternicire Politică. Mai multe detalii la:

<https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020-report-100-years-pay-equality>

3. Pe regiuni, Europa de Vest a înregistrat cele mai multe progrese în ceea ce privește paritatea de gen (la 76,7%), urmată de America de Nord (72,9%), America Latină și Caraibe (72,2%), Europa de Est și Asia Centrală (71,3%), Sub-Sahariana (68,2%), Asia de Sud (66,1%) și Orientul Mijlociu și Africa de Nord (60,5%).

Înainte, există încă o nevoie uriașă pe care politicile culturale trebuie să o îndeplinească, pentru a realiza egalitatea de gen.

În ceea ce privește rolul pe care sistemul de învățământ îl joacă în reducerea decalajului de gen, este de remarcat faptul că, chiar dacă accesul egal la calificările educaționale este din ce în ce mai puternic asigurat în zilele noastre, **instituțiile de învățământ** încă joacă un rol central în perpetuarea discriminărilor de gen (Correll, 2001; Raina., 2012). Referindu-se la reprezentările **modelelor și valorilor sociale așa-numite „tradiționale”**, programele școlare întăresc formarea **discursului despre discriminarea de gen și opresiunea sexuală** (Beutel & Marini, 1995).

În ultimele decenii, pedagogii și psihologii educaționali au apreciat cu tărie că **curricula și materialele didactice** rămân în mare măsură **părtinitoare de gen**, consolidând astfel rolurile tradiționale femeii-bărbat, conform cărora femeilor li se refuză oportunitățile de parteneriat deplin și egal în societate. Studii recente (Di Prete & Legewie 2014; Scantlebury, 1995) dovedesc că **programele de știință** sunt cele mai părtinitoare de gen, iar acest lucru explică de ce, în general, femeile tind să urmeze diplome în știință, tehnologie, inginerie și matematică (STEM) cu rate mult mai mici decât colegii lor de sex masculin. Cu toate acestea, programele și materialele literare sunt renumite pentru că sunt afectate de discriminările persistente de gen. Încă de la începutul procesului lor de educație, elevii se confruntă cu prejudecăți de gen în **cărțile ilustrate pentru copii**, în care bărbatii sunt mai mulți decât femeile în roluri centrale, iar personajele feminine și masculine sunt portretizate în **activități și roluri stereotipe**. Trecând de la nivel mediu la liceu, elevii continuă să învețe reprezentări părtinitoare de gen în literatură, istorie, filozofie, istoria artei, precum și în activitatea fizică (Vertinsky, 1994).

Pe lângă programele de învățare și lectură, s-a evidențiat că lipsa de **conștientizare de gen de către educatoare**, precum și **rolul părinților** întăresc tendințele discriminatorii care subminează stima de sine a elevilor⁴. O cercetare interesantă (Sarker et. al, 2017) a arătat că, în condiții speciale, părinții care îndeplinesc roluri tradiționale de gen au mai multe șanse să demonstreze investiții părtinitoare de gen față de copiii lor. Ca urmare, părinții din contexte socio-economice dezavantajate par să aibă aspirații mai puternice de învățământ superior pentru bărbat, mai degrabă decât pentru copiii lor de sex feminin. Din acest motiv, nu doar profesorii, ci și părinții joacă un rol fundamental în procesul de construire a unui **mediu educațional sigur, nediscriminatoriu**.

Unul dintre obiectivele principale ale ReadTwinning este de a ajuta elevii să găsească în lectură impulsul către **descoperire, explorare personală și creștere culturală**. În acest sens, ReadTwinning intenționează să ofere căi de învățare și instrumente de lectură bazate pe **egalitatea de gen** și o **reprezentare non-heteronormativă a identităților sexuale**.

Pentru a asigura realizarea acestui obiectiv, implicarea **unui număr egal de elevi și elevi** în proiect va fi de o importanță primordială. În ceea ce privește schimbul dintre elevi din diferite țări, va fi esențial ca acele oportunități să fie oferite ambelor sexe: o astfel de experiență poate fi deosebit de semnificativă pentru elevele care, ca urmare, le pot consolida stima de sine.

După cum s-a subliniat anterior, profesorii, educatorii și părinții vor juca un rol cheie în crearea unui mediu educațional egal între sexe. Ei trebuie să fie **critici** în selectarea literaturii pentru copii și **să evite cărțile care promovează reprezentări stereotipe ale genului, dizabilităților și altor probleme legate de „diversitate”**.

4. Declarația și Platforma de Acțiune de la Beijing este unul dintre primele acorduri internaționale – acum depășite – care definește diferitele forme de discriminare de gen în educație, politică, sănătate și economie. Declarația a fost adoptată la cea de-a patra Conferință Mondială a Femeilor, care a avut loc la Beijing în perioada 4-15 septembrie 1995.

O listă orientativă de **criterii** ar putea ajuta profesorii și părinții să aleagă cărțile și să definească activități de lectură (Narahara, 1998):

1. genul autorului,
2. numărul de bărbați și femei în roluri centrale,
3. numărul de bărbați și femei în roluri secundare,
4. atitudinile și activitățile (active sau pasive) ale personajelor masculine și feminine,
5. utilizarea substantivelor masculine și feminine, a pronumelor și a pronumelor posesive și
6. o reprezentare non-heteronormativă a identităților sexuale.

În conformitate cu acest set de criterii de selectare a cărților, profesorii și părinții implicați în ReadTwinning vor fi atenți în **evitarea activităților de lectură bazate pe presupuneri discriminatorii**, de exemplu, elevii sunt mai susceptibili de a prefera romanele romantice, moda, dansul, poezia etc. cel mai probabil alege povești de aventură, cărți de război, sport și așa mai departe.

Când este necesar, profesorii și părinții trebuie să încurajeze elevele să-și dezvolte stima de sine jucând **roluri active** în activitățile de lectură.

În general, instrumentele și strategiile oferite de ReadTwinning ar trebui să ajute profesorii și părinții să construiască activități de lectură, în cadrul cărora elevii sunt încurajați să **se exprime** și să **-și dezvolte tendințele și personalitățile**, în ciuda tuturor tipurilor de reprezentări și abordări discriminatorii.

6.4 Cursanții cu dizabilități și nevoi educaționale speciale

Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCPRD)⁵ are un rol cheie în definirea unei mari majorități a politicilor educaționale actuale despre dizabilități. De la adoptarea sa de către Națiunile Unite în 2006, a orientat și inspirat reglementările naționale și internaționale de merit.

Convenția nu definește în mod explicit handicapul. În prefață, dizabilitatea este considerată „un concept în **evoluție**” care rezultă „din **interacțiunea** dintre persoanele cu deficiențe și **bariere de atitudine și de mediu** care împiedică participarea deplină și efectivă în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți”. Articolul 1 al Convenției prevede că „persoanele cu dizabilități includ acelea care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de lungă durată care, în interacțiunea cu diferite bariere, le pot împiedica participarea deplină și efectivă în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți. ”

5. „Adoptată la 13 decembrie 2006 la sediul Națiunilor Unite din New York, este primul tratat cuprinzător al drepturilor omului din secolul 21 și prima convenție privind drepturile omului deschis spre semnare de către organizațiile de integrare regională. Convenția urmează decenii de muncă a Națiunilor Unite pentru a schimba atitudinile și abordările față de persoanele cu dizabilități: de la a vedea persoanele cu dizabilități ca „obiecte” de caritate, tratament medical și protecție socială până la a vedea persoanele cu dizabilități ca subiecți cu drepturi, care sunt capabili. de a revendica acele drepturi și de a lua decizii pentru viața lor pe baza consimțământului lor liber și informat, precum și de a fi membri activi ai societății. Convenția este concepută ca un instrument pentru drepturile omului cu o dimensiune explicită de dezvoltare socială. Acesta adoptă o clasificare largă a persoanelor cu dizabilități și reafirmă că toate persoanele cu toate tipurile de dizabilități trebuie să se bucure de toate drepturile omului și libertățile fundamentale. El clarifică și califică modul în care toate categoriile de drepturi se aplică persoanelor cu dizabilități și identifică domeniile în care trebuie făcute adaptări pentru ca persoanele cu dizabilități să își exercite efectiv drepturile și domeniile în care drepturile lor au fost încălcate și în care protecția drepturilor trebuie consolidată..

Sursa: <http://www.cbm.org/United-Nations-CRPD-256097.php>

Cu toate acestea, profesioniștii, cadrele universitare și reprezentanții cu dizabilități din domeniul educației și nu numai au purtat de multă vreme o dezbatere asupra terminologiei în scopul de a reflecta asupra obstacolelor existente în mediul de învățare, dintre care majoritatea sunt legate de termen și definiție. de Nevoi Educaționale Speciale (CES).

Chiar dacă definiția este acceptată și utilizată în mod obișnuit în mai multe sisteme de învățământ, unii activiști o critică: după o anumită poziție, termenul implică faptul că elevii cu dizabilități au nevoi diferite față de elevii fără dizabilități (Oliver, 1996). S-a remarcat faptul că utilizarea termenului „special” se concentrează pe individ, întărind astfel înțelegerea dizabilității ca model medical. Pe baza acestui model, dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dizabilități sunt considerate a fi rezultatul propriei patologii individuale (Barnes et al., 2002). Dimpotrivă, o abordare mai recentă a dizabilităților, înrădăcinată în diagrama UNCRPD, consideră dizabilitatea ca o afecțiune care nu rezultă nici exclusiv sau în primul rând dintr-o patologie individuală, ci mai semnificativ din bariere socio-economice și educaționale. Aceasta este abordarea dizabilității bazată pe drepturile omului, care este conectată la modelul social. Potrivit acestuia din urmă, dizabilitatea ar trebui înfruntă ca o condiție interactivă și evolutivă co-creată de barierele socio-culturale.

În domeniul educației și învățării, luarea în considerare a „nevoilor speciale” implică ideea construirii unor planuri educaționale personalizate pentru fiecare elev, care este educat individual și separat. Cu toate acestea, recurgerea la planuri educaționale personalizate reflectă modelul medical al dizabilității, dat fiind că acestea pun accent pe condițiile individuale. Pentru a evita acest risc, s-a subliniat că diversitatea fiecărui elev ar trebui luată în considerare, dar proiectată într-un context mai larg, în care toți elevii sunt recunoscuți ca indivizi diversi. Această interpretare provine din modelul social al dizabilității și este coerentă cu discuția generală despre drepturile omului în cadrul dizabilităților. Principiile care califică acest model sunt profund inspirate de UNCRPD și, mai general, de asumarea diversității ca drept al omului. UNCRPD pune accent pe drepturile persoanelor cu dizabilități de a participa în mod egal la toate aspectele vieții, cum ar fi societatea, educația și angajarea (Harpur, 2012). Conform punctului de vedere promovat de UNCRPD, accesul egal la educație, angajare și autorealizare nu decurg din noțiunile de umanitate sau caritate, ci din acele drepturi fundamentale ale omului pe care orice persoană le are și le poate pretinde (Rioux & Carbert, 2003).

Luând în considerare toate cele de mai sus, reiese că abordarea ReadTwinning față de lectură se bazează pe principiile educației incluzive. Educația incluzivă se concentrează pe abordarea practicilor de excludere în mediile educaționale (Slee & Alan, 2005) și pe stimularea accesului și participării egale la o educație de calitate pentru toți cursanții, indiferent de sex, dizabilități, etnie, mediu socio-economic scăzut (Kozleski, Artiles & Waitoler), 2013). Potrivit UNICEF⁶

- educația incluzivă este cea mai eficientă modalitate de a oferi tuturor copiilor șansa echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a dezvolta abilitățile de care au nevoie pentru a se dezvolta;
- educația incluzivă înseamnă toți copiii din aceleași săli de clasă, din aceleași școli. Înseamnă oportunități reale de învățare pentru grupurile care au fost în mod tradițional excluse – nu numai copiii cu dizabilități, ci și vorbitorii de limbi minoritare;
- sistemele incluzive apreciază contribuțiile unice pe care elevii din toate mediile le aduc la clasă și permit grupurilor diverse să crească unul lângă altul, în beneficiul tuturor.

După cum este subliniat mai jos, principiile educației incluzive pot fi transpuse în practică în ceea ce privește lectura incluzivă.

6. <https://www.unicef.org/education/inclusive-education>

6.5 Strategii și sugestii pentru o lectură incluzivă pentru toți

ReadTwinning susține cea mai recentă perspectivă culturală și științifică asupra dizabilităților și nevoilor educaționale speciale. Prin urmare, metodologiile și instrumentele sale sunt concepute pentru a asigura **accesul** tuturor elevilor și pentru a oferi **experiențe de lectură incluzive**.

Pentru a realiza acest lucru, ReadTwinning ia în considerare barierele socio-economice, culturale, fizice, de învățare și/sau lingvistice, pentru a defini instrumente și module educaționale care abordează nevoile tuturor elevilor ca pe un punct forte și nu ca pe o slăbiciune. Punând accent pe **diferitele stiluri și nevoi de învățare** ale elevilor, proiectul este în concordanță cu ideea **Universal Design for Learning (UDL)**.

UDL este o abordare recentă de învățare care intenționează să facă învățarea accesibilă pentru toți elevii, indiferent de mediul socio-economic, dizabilități, sex sau vârstă. Această abordare se concentrează pe ideea că **diferențierea conținuturilor, materialelor și instrumentelor de învățare** este singura strategie de **eliminarea a barierelor din calea învățării** și de a face educația **accesibilă** pentru toată lumea.

ReadTwinning respectă această abordare prin promovarea **diferitelor strategii de lectură** bazate pe **căi personalizate**. Proiectul prevede activități de lectură interactive și augmentate care se potrivesc cu nevoia de parcursuri de învățare personalizate. După o **perspectivă de jos în sus**, dizabilitățile și alte condiții nu sunt considerate un deficit, mai degrabă ca condiții care trebuie luate în considerare, pentru a defini activități **adevate de lectură și învățare**.

Toți elevii au stiluri de învățare diferite, cum ar fi vizual, auditiv, kinestezic sau chiar care derivă dintr-o combinație a tuturor. Literatura actuală despre stilurile de învățare este, de asemenea, legată de elevii cu dizabilități și de literatura despre dreptul la diversitate. Prin urmare, proiectul îi va ajuta pe elevi să-și dezvolte abilitățile de alfabetizare prin utilizarea abilităților personale. Mai jos sunt câteva exemple despre cum va fi vizat acest aspect.

Cursanții vizuali pot profita de codificarea culorilor, utilizarea de fonturi de înaltă lizibilitate, ieșirea vocală, vizualizarea informațiilor textuale, ușor de citit și așa mai departe.

Conținutul textual oferit de platforma ReadTwinning utilizează un font de înaltă lizibilitate. În același timp, platforma include opțiuni de accesibilitate, cum ar fi cititor de ecran și opțiuni de culoare și contrast pentru a facilita accesibilitatea.

Accesibilitatea pentru cursanții vizuali este, de asemenea, necesară și eficientă pentru cursanții cu **dizabilități de auz**, precum și pentru cursanții cu dizabilități **de învățare și de învățare specifice (DSL) și cu dizabilități intelectuale (ID)**.

Dislexia este una dintre cele mai frecvente SLD care se referă la anumite dificultăți de **citire, ortografie și scriere** din cauza diferiților factori (genetici, de mediu, traumatici).

În mod similar, elevii cu **dizabilități intelectuale** sunt adesea excluși de la practicile de alfabetizare din școli dacă se consideră că nu au abilități convenționale de alfabetizare. De asemenea, alte grupuri de elevi, inclusiv copiii cu dificultăți de comunicare, pot fi excluse din practicile de alfabetizare, dat fiind că lipsa comunicării verbale poate fi adesea interpretată ca incapacitatea de a participa la activități de lectură – o presupunere care este aproape de ceea ce este perceput în mod tradițional pentru copii din diverse medii culturale și lingvistice.

O serie de instrumente și soluții tehnologice pot fi folosite pentru a sprijini cursanții cu competențe și nevoi diverse, care răspund la diferite stiluri de învățare, precum și la diferite dificultăți, de exemplu, **cursanții auditivi, precum și cursanții cu dificultăți vizuale**. Termenul „dificultăți vizuale” este folosit aici ca incluzând în linii mari o serie de dificultăți de vedere și percepție vizuală și nu numai ca definiție legală a dizabilităților vizuale susținută de tehnologii, inclusiv

- **Programele TTS** (Text To Speech) sunt sintetizatoare de vorbire, foarte frecvente pe piața educațională. Ei recunosc orice tip de text scris și îl citesc automat cu voce tare. Este software-ul principal pe care nevăzătorii total îl folosesc în viața de zi cu zi;

- **Programele VTT** (Voice To Text) recunosc vocea umană și o traduc în text;
- Cărțile audio ar putea face parte din conținutul non-textual oferit de platforma ReadTwinning. Pe deasupra, platforma ar putea oferi posibilitatea de a **crea cărți audio** și **conținut vocal**. Încă o dată, acest lucru ar îndeplini scopul principal al proiectului, adică conceperea lecturii ca o activitate socială, interactivă și creativă;
- **Crearea de cărți audio** și conținut vocal se aplică cursanților kinestezici (dar ar putea fi aplicată și cursanților vizuali/și auditivi).

Cursanții cu dizabilități intelectuale, diferențe de limbă, dizabilități de învățare, precum și cursanții vizuali în sens mai larg, pot fi sprijiniți prin tehnologii și metodologii precum:

- **Ușor de citit** include simplificarea și îmbunătățirea vizuală a textelor dificile și a terminologiei atunci când accentul este pus pe percepția ideii principale;
- **Simbolizarea** poate fi folosită alături de text, sau pentru explicarea și vizualizarea vocabularului dificil, sau chiar pentru alinierea materialului de lectură cu strategiile alternative de comunicare care pot fi utilizate de către cursanții non-verbali.

Multimedia este una dintre cele mai relevante aplicații tehnologice pentru designul universal pentru învățare. Pe lângă diferitele opțiuni de reprezentare (vizuală, text, audio etc.), utilizarea multimedia include diferențierea în interacțiunea utilizatorilor și opțiuni de acces alternativ în forme digitale de cărți și alte materiale. Multimedia în alfabetizare este, de asemenea, adesea legată de implicarea cursanților, mai ales atunci când sunt folosite tehnologii noi precum realitatea virtuală și augmentată. În plus, multimedia bine concepută și incluzivă încorporează caracteristici de accesibilitate și/sau permit utilizarea tehnologiilor de asistență personală.

Pentru a ajuta profesorii să se familiarizeze cu evaluarea lecturilor nediscriminatorii, o listă de cărți sugerate este inclusă în **10 Lecturi și experiențe suplimentare**. Lista a fost întocmită cu ajutorul profesorilor din diferite țări europene care lucrează la diferite niveluri de învățământ. Lista nu ar trebui considerată ca exhaustivă sau cuprinzătoare a tuturor nevoilor, mai degrabă ca un set de instrumente care, sperăm, va inspira profesorii și părinții în activitățile lor viitoare, indiferent dacă au legătură cu ReadTwinning sau nu.

7. SIGURANȚA ONLINE ȘI PROTECȚIA CONFIDENȚIALITĂȚII

Utilizarea din ce în ce mai mare a instrumentelor digitale în rândul tinerilor ridică o serie de întrebări legate de siguranța electronică și de modul în care aceste probleme trebuie tratate. Școlile se confruntă adesea cu diverse dileme legate de utilizarea internetului în educație: cum pot fi folosite instrumentele online precum blogurile, wiki-urile și rețelele sociale în sala de clasă într-un mod sigur și eficient? Cum ar trebui profesorii să gestioneze probleme precum drepturile de autor, confidențialitatea, siguranța personală și verificarea surselor? Cum îi facem pe elevi să se implice proactiv în aceste probleme și propria lor siguranță personală?

Întrebări similare se aplică și utilizării instrumentelor și platformelor online pentru lectură socială, grupuri de lectură, activități de lectură comună și, prin urmare, și instrumentelor și strategiilor proiectului ReadTwinning.

Pentru protecția vieții private a minorilor, regulile generale și indicațiile specifice sunt acum disponibile la nivel internațional.

Pe plan internațional, avem multe directive importante privind protecția vieții private a fetelor și băieților.

7.1 Politici și practici generale de colectare a datelor la nivel mondial

Regulamentul general privind protecția datelor (**GDPR**) este regulamentul UE privind protecția datelor și confidențialitatea în vigoare în Uniunea Europeană (UE). GDPR urmărește în primul rând să ofere persoanelor fizice protecția datelor personale și să simplifice cadrul de reglementare pentru întreprinderile internaționale prin unificarea reglementărilor naționale din UE într-un singur text. Regulamentul încorporează prevederi și cerințe legate de prelucrarea datelor cu caracter personal. Nu numai adulții, ci și copiii ar trebui să ia în considerare protecția datelor.

„School Education Gateway” este platforma online a Europei pentru educația școlară. Conține multe idei practice și inspiră profesori și școli. Un instrument foarte util, printre altele, este **Un scurt ghid pentru GDPR pentru școli și profesori**.¹

De asemenea, putem oferi multe referințe ale legilor și regulilor în materie din țări din afara Europei, în special din SUA:

- **FERPA (Family Educational Rights and Privacy Act)**² de către Departamentul de Educație al SUA este o lege federală care protejează confidențialitatea înregistrărilor educaționale ale elevilor. Legea se aplică tuturor școlilor care primesc fonduri în cadrul unui program aplicabil al Departamentului Educației din SUA.
- **COPPA (Legea din 1998 privind protecția confidențialității online pentru copii din SUA)**.³ Scopul principal al COPPA este de a plasa părinților controlul asupra informațiilor colectate online de la copiii lor mici. Regula a fost concepută pentru a proteja copiii sub 13 ani, având în vedere natura dinamică a Internetului.

1. <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/tutorials/brief-gdpr-guide-for-schools.htm>

2. <https://www2.ed.gov/policy/gen/guid/fpco/ferpa/index.html>

3. <https://www.ftc.gov/enforcement/rules/rulemaking-regulatory-reform-proceedings/childrens-online-privacy-protection-rule>

- **Amendamentul privind protecția drepturilor elevilor (1978)** a fost scris pentru a proteja drepturile părinților și elevilor în două moduri. În primul rând, orice material folosit de elevi în sondajele, analizele sau evaluările finanțate de ED va fi pus la dispoziția părinților pentru a le inspecta înainte de a fi utilizat cu copilul lor. În al doilea rând, se asigură că școlile și antreprenorii obțin consimțământul scris al părinților înainte ca un elev minor să fie obligat să participe la sondaje, analize sau evaluări finanțate de ED care pot dezvălui informații personale.
- Modelul de **notificare și activități specifice consimțământului** este un model de notificare pentru districtele școlare pentru a notifica părinții și pentru a obține consimțământul sau pentru a permite părinților să renunțe la participarea copiilor la anumite activități școlare. (Vezi: **ANEXA 1**).

7.2 Practici corecte pentru colectarea de informații de la copii

Copiii merită o protecție specială în ceea ce privește prelucrarea datelor lor, deoarece pot fi mai puțin conștienți de riscurile, consecințele și garanțiile vizate și de drepturile lor în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal. În special, o astfel de protecție ar trebui să se aplice utilizării datelor cu caracter personal ale copiilor în scopul creării unui profil personal și al colectării de date personale despre copii atunci când se utilizează servicii oferite direct unui copil. 3 Considerentul Regulamentului general privind protecția datelor raportat mai jos clarifică articolul 8 din GDPR:

Articolul 8 – Condiții aplicabile consimțământului copilului în legătură cu serviciile societății informaționale

1. În cazul în care se aplică articolul 6 alineatul (1) litera (a), în legătură cu oferta de servicii ale societății informaționale direct către un copil, prelucrarea datelor cu caracter personal ale unui copil este legală în cazul în care copilul are cel puțin 16 ani. În cazul în care copilul are vârsta sub 16 ani, o astfel de prelucrare va fi legală numai dacă și în măsura în care consimțământul este dat sau autorizat de titularul răspunderii părintești asupra copilului.
2. Statele membre pot prevedea prin lege o vârstă mai mică în aceste scopuri, cu condiția ca această vârstă mai mică să nu fie sub 13 ani.
3. Operatorul depune eforturi rezonabile pentru a verifica în astfel de cazuri dacă consimțământul este dat sau autorizat de titularul răspunderii părintești asupra copilului, luând în considerare tehnologia disponibilă.
4. Alineatul (1) nu afectează dreptul contractual general al statelor membre, cum ar fi normele privind valabilitatea, formarea sau efectul unui contract în legătură cu un copil.

GDPR stabilește vârsta consimțământului la 16, dar statele membre individuale pot decide să-l stabilească pe acesta din urmă la 13 ani⁴. Copiii sub vârsta de consimțământ nu pot oferi consimțământul pentru ei înșiși. Atunci când consimțământul este baza legală pentru prelucrarea datelor unui copil, sunt necesare eforturi rezonabile pentru a verifica dacă persoana care își dă consimțământul este suficient de mare pentru a face acest lucru. Serviciile online trebuie să obțină consimțământul de la titularul răspunderii părintești pentru copil.

4. GDPR Epoca consimțământului „digital”: <https://www.privo.com/blog/gdpr-age-of-digital-consent>. GDPR a stabilit vârsta consimțământului la 16 ani, ceea ce înseamnă că utilizatorii de 15 ani și mai tineri au nevoie de consimțământul părinților, acolo unde este cazul. Cu toate acestea, statele membre pot alege să stabilească vârsta de consimțământ mai tânără, până la 13 ani. În cazul nostru: Italia: 14, Cipru: 14, Portugalia: 13, România: 16, Marea Britanie: 13

7.2.1 Consimțământul părinților sau tutorilor

Atunci când prelucrarea se bazează pe consimțământul persoanei în cauză, titularul trebuie întotdeauna să poată dovedi (articolul 7.1 din GDPR) că persoana în cauză și-a dat consimțământul, care este valabil dacă:

- informații despre prelucrarea datelor cu caracter personal (articolele 13 sau 14 din GDPR) au fost furnizate persoanei în cauză;
- a fost exprimat de persoana vizată în mod liber, fără echivoc și dacă prelucrarea urmărește scopuri multiple privind fiecare dintre acestea.

Consimțământul poate fi întotdeauna revocat. Ar trebui să se verifice dacă cererea de consimțământ se distinge în mod clar de celelalte cereri sau declarații adresate persoanei în cauză (articolul 7.2), de exemplu în cadrul unui formular.

Consimțământul tacit sau presupus nu este permis, de exemplu prin trimiterea de formulare în care căsuțele de merit sunt deja bifate. Consimțământul trebuie să fie „explicit” atunci când se prelucrează „categorii particulare de date cu caracter personal” (articolul 9 din GDPR). Același lucru este valabil și pentru consimțământul pentru deciziile bazate pe prelucrarea automată (inclusiv crearea de profiluri – articolul 22).

7.2.2 Păstrarea și protecția datelor

Pe lângă consimțământ, o altă problemă importantă se referă la garantarea protecției datelor cu caracter personal colectate în timpul activităților online.

Articolul 5 din GDPR stabilește șapte principii cheie, care stau la baza regimului general de protecție a datelor⁵. Articolul 5 alineatul (1) prevede ca datele cu caracter personal să fie

„(a) prelucrate în mod legal, echitabil și transparent în raport cu persoanele („legalitatea, corectitudinea și transparența”);

(b) colectate în scopuri specificate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-o manieră incompatibilă cu acele scopuri; prelucrarea ulterioară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică sau în scopuri statistice nu este considerată a fi incompatibilă cu scopurile inițiale („limitarea scopului”);

(c) adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile pentru care sunt prelucrate („minimizarea datelor”);

(d) exacte și, dacă este necesar, actualizate; trebuie luate toate măsurile rezonabile pentru a se asigura că datele cu caracter personal care sunt inexacte, având în vedere scopurile pentru care sunt prelucrate, sunt șterse sau rectificate fără întârziere („exactitate”);

(e) păstrate într-o formă care să permită identificarea persoanelor vizate pentru o perioadă nu mai mult decât este necesar pentru scopurile pentru care sunt prelucrate datele cu caracter personal; datele cu caracter personal pot fi stocate pe perioade mai lungi în măsura în care datele cu caracter personal vor fi prelucrate exclusiv în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică sau în scopuri statistice, sub rezerva implementării măsurilor tehnice și organizatorice adecvate cerute de GDPR pentru protejarea drepturilor și libertăților persoanelor („limitarea stocării”);

(f) prelucrate într-un mod care asigură securitatea adecvată a datelor cu caracter personal, inclusiv protecția împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, distrugerii sau deteriorării accidentale, folosind măsuri tehnice sau organizatorice adecvate („integritate și confidențialitate”).”

5. <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/principles/>

Articolul 5 alineatul (2) adaugă faptul că
„Operatorul trebuie să fie responsabil și să poată demonstra conformitatea cu paragraful 1 („responsabilitate”).”

GDPR subliniază importanța a două roluri, cel al persoanelor fizice sau al entităților: un operator de date determină mijloacele și scopurile prelucrării datelor, în timp ce un operator de date se ocupă de datele în numele operatorului. Fiecare parte are responsabilități legale diferite.

În domeniul de aplicare al proiectului nostru, **Forum del libro**, „controlerul”, va trebui de obicei să obțină un contract clar definit cu „procesorul”. Un procesor poate lua diferite forme, de la o platformă de învățare online până la un software. În cazul nostru, platforma ReadTwinning este administrată de **GRYD**.

Aceste entități care efectuează orice operațiune asupra datelor contează drept procesare, chiar dacă este automatizată, cum ar fi colectarea, stocarea, preluarea, distrugerea și așa mai departe.

Responsabilitatea este unul dintre principiile de protecție a datelor, conform căruia Forum del Libro este responsabil pentru respectarea GDPR și trebuie făcut responsabil pentru respectarea acestuia.

Forum del Libro, cu sprijinul GRYD în dezvoltarea instrumentelor online, aplică măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a îndeplini cerințele de responsabilitate, inclusiv:

- adoptarea și implementarea politicilor de protecție a datelor;
- adoptarea unei abordări „protecția datelor prin proiectare și implicit”;
- sigilarea contractelor scrise cu organizații care prelucrează date cu caracter personal în numele acesteia;
- menținerea documentației activităților de prelucrare;
- implementarea măsurilor de securitate adecvate;
- efectuarea de evaluări de impact privind protecția datelor pentru utilizări ale datelor cu caracter personal susceptibile de a genera riscuri mari în detrimentul persoanelor;
- numirea unui responsabil cu protecția datelor.

Obligațiile de responsabilitate sunt în curs de desfășurare. Forum del Libro va revizui și actualiza măsurile puse în aplicare, dacă este necesar.

7.3 Date personale și sensibile

Datele cu caracter personal sunt orice informație care poate ajuta la identificarea unei persoane sau a familiei acesteia. În dosarele școlare, acesta ar fi numele lor, adresa, datele de contact, dosarele disciplinare, precum și notele și rapoartele de progres. Acest tip de date rămân „personale” chiar dacă o persoană alege să le dezvăluie.

Dar categorii speciale de date (**date sensibile**) ating subiecte mai sensibile. În ceea ce privește școlile, acestea includ **datele biometrice ale elevilor** (de exemplu, amprente digitale, fotografii), **convingerile religioase** (de exemplu, renunțarea unui elev de la cursurile de religie), **sănătatea** (de exemplu alergiile) sau **cerințele alimentare** (care pot sugera convingerile religioase ale elevilor). sau starea de sănătate). Datele din această categorie pot prezenta un risc pentru oameni și, prin urmare, pot fi prelucrate numai în anumite condiții⁶. Școlile nu sunt autorizate să-l folosească fără acordul părinților:

6. Consultați recomandările ICO (Information Commissioner's Office), autoritatea independentă a Regatului Unit înființată pentru a desfășura drepturile de informare în interes public: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-la-regulamentul-general-de-protectia-dator-gdpr/baza-legala-de-prelucrare/date-de-categorie-speciala/>

- afilierile sau convingerile politice ale elevului sau ale părinților elevului;
- probleme psihice sau psihologice ale elevului sau familiei elevului;
- comportament ilegal, antisocial, autoincriminator sau înjositor;
- evaluări critice ale altora cu care respondenții au relații de familie strânse;
- relații privilegiate recunoscute legal, cum ar fi cu avocați, medici sau miniștri;
- practicile religioase, afilierile sau credințele elevului sau ale părinților;
- venituri, altele decât cele cerute de lege pentru a determina eligibilitatea programului;
- orice are de-a face cu prim-ministrul țării lor sau cu un „conducător” al unei țări.

Părinților li se acordă dreptul de a acorda permisiunea copilului lor de a participa la sondajele, analizele sau evaluările care necesită conținutul de mai sus sau au posibilitatea de a interzice copilului lor de a împărtăși astfel de informații cu școala.

7.4 Proiect ReadTwinning. Documente E-Safety and Privacy Protection

Vor fi elaborate două documente pentru a îndeplini toate condițiile necesare pentru a garanta protecția totală a vieții private a minorilor care utilizează platforma ReadTwinning:

Un model de acordare a consimțământului pentru utilizarea informațiilor privind minorii implicați în proiect, care să fie semnat de un părinte sau de un tutore. **(Anexa 1: MODEL DE NOTIFICARE ȘI CONSIMȚĂMÂNT PENTRU ACTIVITĂȚI SPECIFICE)**

O declarație de responsabilitate pentru colectarea și păstrarea în siguranță a datelor referitoare la minorii implicați în proiect, cu indicarea rolurilor operatorului. **(Anexa 2: ACORD DE PRELUCRARE A DATELOR).**

Epidemia de virus COVID19 a declanșat o tranziție în masă de la relațiile profesionale și personale online la cele offline. Rețelele sociale și instrumentele de videoconferință s-au dovedit a fi canale cheie de comunicare și informare. În acest nou context, rolul covârșitor al rețelilor sociale și al aplicațiilor online a ridicat nevoia suplimentară de alfabetizare media și digitală pentru toți cetățenii, indiferent de vârsta sau locația lor geografică.

Cu toate acestea, în ceea ce privește confidențialitatea, accentul nu va fi pus doar pe modul în care tinerii pot fi protejați, ci și pe modul în care se pot proteja. De mare importanță este dobândirea abilităților necesare pentru a utiliza în mod conștient informațiile, știrile, videoclipurile și tot ceea ce ni s-a oferit prin dezvoltarea capacității de a căuta, analiza și selecta informațiile disponibile, pentru a ne îmbunătăți efectiv cunoștințele. În acest sens, îmbunătățirea adecvată a alfabetizării digitale este de o relevanță crucială.

Dimensiunile alfabetizării digitale privind comportamentele online legate de confidențialitate care trebuie luate în considerare sunt trei⁷:

- (a) familiarizarea cu aspectele tehnice ale internetului,
- (b) conștientizarea practicilor instituționale comune și
- (c) înțelegerea politicii de confidențialitate actuale.

De folos va fi furnizarea de clarificări cu privire la aplicarea corectă a legislației privind protecția datelor cu caracter personal în cadrul școlilor, tot pentru a garanta o atenție sporită acordată drepturilor și îndatoririlor în cadrul comunității școlare (care include elevii, familiile și personalul școlar). **(Anexa 3: CONFIDENȚIALITATE ÎNTRE SECRETARIATELE DIN ȘCOLI).**

7. Yong Jin Park, „Digital Literacy and Privacy Behavior Online”, articol în Communication Research 40(2):215-236 · aprilie 2013 https://www.researchgate.net/publication/258130965_Digital_Literacy_and_Privacy_Behavior_Online

ATASAMENTUL 1

MODEL – NOTIFICARE ȘI CONSIMȚĂMÂNT PENTRU ACTIVITĂȚI ONLINE SPECIFICE

[Următorul este doar un exemplu de notificări și consimțământ care pot fi folosite de districtele școlare pentru sondaje cu informații protejate. Districtele școlare vor trebui să își adapteze notificările și consimțământul/renunțarea în funcție de activitățile lor specifice.]

Data: La sau în jurul [**Adăugați data.**]

Școală:

Activitate: Sondajul Comportamentelor de Risc.

Rezumat: Acesta este un sondaj anonim care pune întrebări elevilor despre comportamente precum consumul de droguri și alcool, comportament sexual, violență și alte comportamente cu risc. Sondajul pune, de asemenea, întrebări de natură demografică referitoare la alcătuirea familiei, relația dintre părinți și copii și consumul de alcool și droguri la domiciliu.

[Notă pentru școli: Vă recomandăm ca notificarea să informeze părinții că pot trimite o solicitare pentru a revizui sondajul de informații protejate și că școala va anunța părintele cu privire la ora și locul în care părintele poate examina acest lucru. Un părinte are dreptul, la cerere, să revizuiască acest sondaj de informații protejate.]

[Notă pentru școli: în cazul în care sondajul în cauză este administrat ca parte a unui program aplicabil și el/ea trebuie să se prezinte la sondaj, este necesar consimțământul „activ” prealabil.

Consimțământ: un părinte trebuie să semneze și să returneze consimțământul de mai jos nu mai târziu de [inserați data returnării] pentru ca copilul dumneavoastră să poată participa la acest sondaj.

[Eșantion de consimțământ:

Eu [numele părintelui] îmi dau consimțământul ca [numele copilului] să participe la sondajul ABC privind comportamentele cu risc la sau în jurul [Adăugați data].

Semnatura parintelui

Vă rugăm să returnați acest formular nu mai târziu de [inserați data] următorului oficial școlar: [furnați numele și adresa poștală.]

Dacă aveți nevoie, vă rugăm să contactați [oficialul școlii] la [număr de telefon, e-mail, adresă etc.] nu mai târziu de [data] dacă nu doriți ca copilul dumneavoastră să participe la sondajul ABC privind comportamentele cu risc la sau în jurul [Adăugați data].

ANEXA 2

ACORD DE PRELUCRARE A DATELOR

(Șablon DPA PDF aici:

<https://gdpr.eu/wp-content/uploads/2019/01/Data-Processing-Agreement-Template.pdf>)

Acest Acord de prelucrare a datelor („**Acordul**”) face parte din Contractul de servicii („**Acordul principal**”) între

(„**Compania**”) și

(„Procesatorul de date”)

(împreună ca „**Părțile**”)

ÎNTRUCÂT

(A) Compania acționează ca un operator de date.

(B) Compania dorește să subcontracteze anumite Servicii, care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, către Procesatorul de date.

(C) Părțile urmăresc să pună în aplicare un acord de prelucrare a datelor care să respecte cerințele cadrului legal actual în legătură cu prelucrarea datelor și cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și la libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

(D) Părțile doresc să își stabilească drepturile și obligațiile.

SE ACORDA URMĂTORUL:

1. Definiții și interpretare

1.1 Cu excepția cazului în care sunt definite altfel în prezentul document, termenii și expresiile cu majuscule utilizate în prezentul acord vor avea următorul sens:

1.1.1 „Acord” înseamnă acest Acord de prelucrare a datelor și toate Programele;

1.1.2 „Datele cu caracter personal ale companiei” înseamnă orice date cu caracter personal prelucrate de un procesator contractat în numele companiei, în conformitate cu sau în legătură cu Acordul principal;

1.1.3 „Procesor contractat” înseamnă un subprocesor;

1.1.4 „Legile privind protecția datelor” înseamnă legile UE privind protecția datelor și, în măsura în care este cazul, legile privind protecția datelor sau confidențialitatea oricărei alte țări;

1.1.5 „SEE” înseamnă Spațiul Economic European;

1.1.6 „Legile UE privind protecția datelor” înseamnă Directiva UE 95/46/CE, astfel cum a fost transpusă în legislația națională a fiecărui stat membru și astfel cum a fost modificată, înlocuită sau înlocuită din când în când, inclusiv prin GDPR și legile care implementează sau completează GDPR;

1.1.7 „GDPR” înseamnă Regulamentul general al UE privind protecția datelor 2016/679;

1.1.8 „Transfer de date” înseamnă:

1.1.8.1 un transfer al Datelor personale ale Companiei de la Companie către un Procesor Contractat; sau

1.1.8.2 un transfer ulterior al datelor cu caracter personal ale companiei de la un procesator contractat la un procesator subcontractat sau între două unități ale unui procesator contractat, în fiecare caz, în cazul în care un astfel de transfer ar fi interzis de legile privind protecția datelor (sau de condițiile transferului de date). acorduri puse în aplicare pentru a aborda restricțiile de transfer de date din Legile privind protecția datelor);

1.1.9 „Servicii” înseamnă serviciile _____ pe care Compania le furnizează.

1.1.10 „Subprocesor” înseamnă orice persoană desemnată de către sau în numele procesatorului să prelucreze Date cu caracter personal în numele Companiei în legătură cu Acordul.

1.2 Termenii „Comisie”, „Control”, „Subiect al datelor”, „Stat membru”, „Date cu caracter personal”, „Încălcarea datelor cu caracter personal”, „Prelucrare” și „Autoritate de supraveghere” vor avea același înțeles ca în GDPR, iar termenii lor înrudiți vor fi interpretați în consecință.

2. Prelucrarea datelor cu caracter personal ale companiei

2.1 Procesatorul trebuie:

2.1.1 să respecte toate legile aplicabile privind protecția datelor în prelucrarea datelor cu caracter personal ale companiei; și

2.1.2 să nu prelucreze Datele personale ale Companiei în afara instrucțiunilor documentate ale Companiei relevante.

2.2 Compania instruește Procesatorii să prelucreze Datele cu Caracter Personal ale Companiei.

3. Personalul procesatorului

Procesatorul va lua măsuri rezonabile pentru a asigura fiabilitatea oricărui angajat, agent sau contractant al oricărui procesator contractat care ar putea avea acces la datele personale ale companiei, asigurându-se, în fiecare caz, că accesul este strict limitat la acele persoane care trebuie să cunoască/ acceseze Datele cu caracter personal ale companiei, strict necesare în sensul Acordului principal și pentru a respecta legile aplicabile în contextul îndatoririlor persoanei respective față de Procesorul contractat, asigurându-se că toate aceste persoane sunt supuse angajamentelor de confidențialitate sau obligațiilor profesionale sau legale de confidențialitate.

4. Securitate

4.1 Ținând cont de stadiul tehnicii, costurile de implementare și natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile Prelucrării, precum și riscul de probabilitate și severitate variate pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, Procesatorul va trebui, în raport cu Datele cu caracter personal ale companiei să implementeze măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a asigura un nivel de securitate adecvat aceluși risc, inclusiv, după caz, măsurile menționate la articolul 32 alineatul (1) din GDPR.

4.2 În evaluarea nivelului adecvat de securitate, Procesatorul va ține seama în special de riscurile care sunt prezentate de Prelucrare, în special de o încălcare a datelor cu caracter personal.

5. Subprocesare

5.1 Procesatorul nu va numi (sau dezvălui date cu caracter personal ale Companiei) niciunului Subprocesator decât dacă este solicitat sau autorizat de către Companie.

6. Drepturile persoanei vizate

6.1 Ținând cont de natura Prelucrării, Procesatorul va asista Compania prin implementarea măsurilor tehnice și organizatorice adecvate, în măsura în care acest lucru este posibil, pentru îndeplinirea obligațiilor Companiei, așa cum sunt înțelese în mod rezonabil de Companie, de a răspunde solicitărilor de exercitare a Datelor. Drepturile subiectului conform Legilor privind protecția datelor.

6.2 Procesatorul trebuie:

6.2.1 să notifice cu promptitudine Compania dacă primește o solicitare de la o persoană vizată în temeiul oricărei legi privind protecția datelor cu privire la datele personale ale companiei; și

6.2.2 să se asigure că nu răspunde la cererea respectivă decât în conformitate cu instrucțiunile documentate ale Companiei sau conform prevederilor legale aplicabile cărora le este supus Procesatorul, caz în care Procesatorul va informa Compania, în măsura permisă de legile aplicabile, despre acea cerință legală. Înainte ca Procesatorul Contractat să răspundă la cerere.

7. Încălcarea datelor cu caracter personal

7.1 Procesatorul va notifica Compania fără întârzieri nejustificate atunci când Procesatorul ia cunoștință de o încălcare a datelor cu caracter personal care afectează Datele cu caracter personal ale Companiei, furnizând Companiei suficiente informații pentru a permite Companiei să îndeplinească orice obligație de a raporta sau informa Persoanele vizate cu privire la încălcarea datelor cu caracter personal în temeiul Protecției Datelor. Legile.

7.2 Procesatorul va coopera cu Compania și va lua măsuri comerciale rezonabile, conform indicațiilor Companiei, pentru a ajuta la investigarea, atenuarea și remediarea fiecărei astfel de încălcări a datelor cu caracter personal.

8. Evaluarea impactului privind protecția datelor și consultarea prealabilă

Procesatorul va oferi asistență rezonabilă Companiei cu orice evaluare a impactului asupra protecției datelor și consultări prealabile cu autoritățile de supraveghere sau cu alte autorități competente pentru confidențialitatea datelor, pe care Compania le consideră în mod rezonabil cerute de articolul 35 sau 36 din GDPR sau de prevederile echivalente ale oricăror alte date. Legea privind protecția, în fiecare caz exclusiv în legătură cu Prelucrarea datelor cu caracter personal ale companiei de către și ținând cont de natura Prelucrării și a informațiilor disponibile pentru Procesatorii Contractați.

9. Ștergerea sau returnarea datelor personale ale companiei

9.1 Sub rezerva acestei secțiuni 9, Procesatorul va trebui prompt și, în orice caz, în termen

10 zile lucrătoare de la data încetării oricăror Servicii care implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale companiei („Data încetării”), ștergeți și obțineți ștergerea tuturor copiilor acelor date personale ale companiei.

10. Drepturi de audit

10.1 Sub rezerva prezentei secțiuni 10, Procesatorul va pune la dispoziția Companiei, la cerere, toate informațiile necesare pentru a demonstra conformitatea cu prezentul Acord și va permite și va contribui la audituri, inclusiv inspecții, efectuate de Companie sau de un auditor mandatat de Companie în legătură cu la Prelucrarea Datelor Personale ale Companiei de către Procesatorii Contractați.

10.2 Drepturile de informații și de audit ale Companiei apar numai în conformitate cu secțiunea 10.1, în măsura în care Acordul nu le oferă altfel informații și drepturi de audit care îndeplinesc cerințele relevante ale Legii privind protecția datelor.

11. Transfer de date

11.1 Procesatorul nu poate transfera sau autoriza transferul de Date către țări din afara UE și/sau Spațiului Economic European (SEE) fără acordul prealabil scris al Companiei. În cazul în care datele cu caracter personal prelucrate în temeiul prezentului acord sunt transferate dintr-o țară din Spațiul Economic European într-o țară din afara Spațiului Economic European, părțile se asigură că datele cu caracter personal sunt protejate în mod adecvat. Pentru a realiza acest lucru, părțile se vor baza, cu excepția cazului în care se convine altfel, pe clauze contractuale standard aprobate de UE pentru transferul de date cu caracter personal.

12. Condiții generale

12.1 Confidențialitate. Fiecare parte trebuie să păstreze confidențiale prezentul acord și informațiile pe care le primește despre cealaltă parte și afacerile sale în legătură cu acest acord („Informații confidențiale”) și nu trebuie să utilizeze sau să divulge acele informații confidențiale fără acordul prealabil scris al celeilalte părți, cu excepția măsura în care:

- (a) divulgarea este cerută de lege;
- (b) informațiile relevante sunt deja în domeniul public.

12.2 Notificări. Toate notificările și comunicările transmise în temeiul prezentului acord trebuie să fie în scris și vor fi livrate personal, trimise prin poștă sau trimise prin e-mail la adresa sau adresa de e-mail menționată în titlul prezentului acord, la o altă adresă notificată periodic de către Părțile își schimbă adresa.

13. Legea aplicabilă și jurisdicția

13.1 Prezentul Acord este guvernat de legile din _____.

13.2 Orice litigiu apărut în legătură cu prezentul Acord, pe care Părțile nu îl vor putea soluționa pe cale amiabilă, va fi supus competenței exclusive a instanțelor din _____, sub rezerva unei eventuale căi de atac la _____.

DREPT CARE, prezentul acord este încheiat cu efect de la data menționată mai întâi mai jos.

Semnătura

companiei

Nume:

Titlu:

Data semnării

Semnătura

companiei procesatorului

Nume

Titlu

Data semnării

.....

ANEXA 3

CONFIDENTIALITATE INTRE SECRETARIATELE DIN SCOLI

Reglementările privind confidențialitatea minorilor sunt naționale. De exemplu, în Italia, ghidul *Garantului pentru protecția datelor cu caracter personal dedicat școlii*¹ este publicat pe site-ul MIUR (Ministerul Educației, Universității și Cercetării)², care răspunde la o serie de întrebări frecvente. Principalele subiecte sunt:

Teste scrise la clasă

Intimitatea elevilor nu este afectată de profesorii care atribuie o sarcină de clasă conform căreia elevii sunt rugați să dezvolte o temă referitoare la lumea lor personală. Dimpotrivă, profesorul trebuie să fie suficient de sensibil pentru a găsi echilibrul între nevoile didactice și protecția confidențialității în cazul în care se tratează subiecte delicate, atunci când lucrările sunt citite în clasă.

Telefoane și tablete

Utilizarea telefoanelor mobile și a smartphone-urilor este în general permisă în scopuri strict personale, de exemplu pentru a înregistra lecții, și întotdeauna cu acordul celor din clasă. Totuși, instituțiile de învățământ trebuie să decidă în mod autonom dacă utilizarea telefoanelor mobile va fi reglementată sau interzisă. Imaginile, videoclipurile sau fotografiile nu pot fi difuzate pe web decât în cazurile în care persoanele care sunt fotografiate sau înregistrate își dau acordul. Reținem că dezvăluirea de înregistrări video și fotografii care aduc atingere confidențialității și demnității persoanelor poate duce la aplicarea de sancțiuni disciplinare și pecuniare față de elevii în cauză sau chiar la acuzarea acestora din urmă cu o infracțiune. Aceeași precauție este recomandată atunci când utilizați tablete, dacă sunt folosite pentru înregistrare și nu numai în scopuri educaționale sau când consultați cărți electronice și texte online în sala de clasă.

Activități creative și în aer liber

Filmările video și fotografiile colectate în timpul spectacolelor, activităților recreative și creative, excursiilor școlare și testelor la clasă nu încalcă confidențialitatea. În astfel de cazuri, imaginile sunt colectate în scop personal și destinate unui mediu familial sau prietenos; în cazul în care acestea sunt destinate dezvăluirii sau difuzării pe web sau rețelele sociale, este necesar acordul persoanelor care apar în videoclipuri sau fotografii.

Chestionare pentru activități de cercetare

Activitatea de cercetare inclusiv culegerea de informații personale prin chestionare care urmează a fi administrate elevilor este permisă numai dacă copiii și părinții au fost informați în prealabil cu privire la scopul cercetării, metodele de prelucrare și măsurile de siguranță adoptate. Elevii și părinții trebuie lăsați liber să decidă dacă se alătură inițiativei.

Prelucrarea datelor cu caracter personal

Școlile trebuie să dezvăluie familiilor și copiilor, prin informații adecvate, datele pe care le colectează și modul în care acestea sunt utilizate. Școlile folosesc adesea date sensibile în activitățile lor zilnice.

1. <http://www.garanteprivacy.it/garante/navig/jsp/index.jsp>

2. http://iostudio.pubblica.istruzione.it/web/guest/diritti_e_doveri

ce – cum ar fi cele referitoare la originile etnice, credințele religioase, starea de sănătate. Familiile și elevii au dreptul să cunoască ce fel de informații sunt prelucrate de instituția de învățământ.

Câteva observații despre serviciile de mesagerie instantanee

Creșterea smartphone-ului și omniprezența rețelelor mobile facilitează serviciile de mesagerie instantanee (cum ar fi WhatsApp, Facebook Messenger, WeChat etc.). Aceste aplicații au propulsat comunicarea în timp real și au revoluționat ușurința conversației. Pentru că sunt ușor de operat, informal și sunt instrumentul familiar pentru conversații digitale, este din ce în ce mai popular în școli pentru comunicarea internă. A avea un instrument de comunicare care vă permite să faceți schimb de informații rapid și eficient între departamentele școlare într-un mod mai puțin birocratic decât e-mailul pare o idee grozavă.

Dar capacitatea ușoară de a partaja informații în timp real sau de a captura fotografii pe smartphone-ul dvs. și de a partaja prin aceste servicii este doar o fațetă a multor probleme legate de protecția copiilor, protecția datelor și gestionarea conturilor personale/de serviciu.

Capacitatea de a crea grupuri de comunicare bazate pe contactele din agenda ta este o funcție populară, iar crearea de grupuri de personal care includ contacte externe școlii prezintă totuși un risc suplimentar pentru datele organizației, deoarece școala nu are control asupra partajării sau propagarea informațiilor în afara structurilor lor formale. O problemă suplimentară de securitate este că nu puteți controla cine are acces la chat-urile de grup, altul decât persoana care a creat grupul, astfel încât securitatea este dificil de gestionat.

8. STUDII DE CAZ

8.1 Grupuri de lectură în familie în Roma

Pentru a crea cele mai bune condiții pentru un grup de lectură multigenerațional, este destul de util să se efectueze un sondaj în rândul elevilor și familiilor cu scopul de a le cunoaște interesele, hobby-urile și obiceiurile de lectură, așa cum s-a remarcat în capitolul 3.3 din Ghid (Activități preliminare și motivaționale).

„Interesele elevilor și lectura în familie” a fost subiectul unui astfel de sondaj realizat în rândul a 22 de elevi (cu vârste între 11-12 ani) și familiile acestora în primăvara anului 2020. Sondajul a fost realizat în cadrul unui curs de formare a profesorilor la Istituto Comprensivo Perlasca la Roma și scopul său a fost de a evalua disponibilitatea elevilor de a participa la grupuri mici de lectură cu părinții lor și alți membri ai familiei sau prieteni apropiați.

Profesorii au oferit participanților la sondaj un chestionar foarte simplu. Pe scurt, atât elevilor, cât și membrilor familiei li s-au adresat două întrebări:

1. Care este activitatea ta preferată (sau hobby-ul/ interesul) în afara școlii (sau a serviciului)?
2. Care este genul tău literar preferat?

În plus, elevii au trebuit să răspundă la o întrebare suplimentară:

3. Cu cine ai vrea să organizezi un grup de lectură, dintre membrii familiei și prietenii tăi apropiați?

Doar 4 elevi (aproximativ 18 %) au decis să nu răspundă la chestionar. Mai mult de jumătate dintre elevii intervieuați (12) au ales ca activitate preferată un sport sau o activitate fizică (fotbal, baschet, patinaj, gimnastică ritmică, dans). Dintre cei 6 elevi rămași, unul a ales fotografia, iar ceilalți au răspuns că le place să citească.

Cu excepția unui băiat care a ales benzile desenate drept mediu preferat, toți elevii au spus că le plac romanele, o majoritate covârșitoare (85 %) și-au declarat preferința pentru „cărți de aventură”, inclusiv thrillere și ficțiune fantastică. Printre ei 4 elevi au precizat că cărțile lor preferate aparțin seriei Harry Potter.

În ceea ce privește parteneriatul de lectură, 8 elevi din 19 au spus că le-ar plăcea să formeze un tandem de lectură cu mamele lor; 5 elevi și-au ales cei mai apropiați prieteni ca parteneri de lectură, 2 elevi și-au ales frații și 2 tații.

La rândul lor, din cei 12 membri ai familiei care au răspuns la chestionar, 9 au ales lectura ca activitate preferată, iar 3 au optat pentru o activitate fizică. Chiar și în acest grup au prevalat „cărțile de aventură” (cărți de acțiune, ficțiune fantasy, thriller, SF), dar gama de genuri a fost mai largă, fiind menționate biografiile, eseurile de istorie și ficțiunea romantică.

9. REFERINȚE

- Allington RL (1984) *Acoperire de conținut și lectură contextuală în grupuri de lectură*, În: «Journal of Reading Behavior». 16(2): 85-96.
- Allington, RL (1977). *Dacă nu citesc mult, cum se vor face vreodată buni?* În: «Jurnal of Reading», 21, 57–61.
- Allington, RL (1980). *Cititorii săraci nu ajung să citească mult în grupurile de lectură*, În: «Language Arts», 57, 872–876.
- Barr, R. (1975). *Cum sunt învățați copiii să citească: gruparea și ritmul*, În: «Revista școlii», 83, 479–498.
- Beutel, A. & Marini, M. (1995), *Gen și valori*, în: «American Sociological Review», 60(3), 436-448.
- Callow, J. și Zammit, K. (2012), „Where lies your text?: (Twelfth Night Act I, Scene V): Implicarea elevilor de liceu din medii socioeconomice scăzute în citirea textelor multimodale, În: «English in Australia», 47 (2), 69.
- Casati, Roberto (2014), *Contro il colonialismo digitale. Istruzioni per la continuazione della lettura*. Laterza, Roma-Bari.
- Cavallo, G. și Chartier, R (1995), *Storia della lettura nel mondo occidentale*, Laterza, Roma-Bari 1995, Engl. transl. *A History of Reading in the West*, Universitatea din Massachusetts, 2003.
- Correll, SJ (2001), *Gender and the Career Choice Process: The Role of Biased Self-assessments*, în: «American Journal of Sociology», 106(6), 1691–1730.
- Cremin, Teresa și Swann, Joan (2016), *Literatură în comun: citirea de plăcere în grupurile de lectură din școală*. În: Rothbauer, Paulette M; Skjerdingsstad, Kjell Ivar; McKechnie, Lynne (EF) și Oterholm, Knut eds. *Trasarea experienței de citire: teorie/practică/politică*. Wilfrid Laurier University Press, pp. 279–300.
- Cremin, Teresa și, Swann, Joan (2017), *Bibliotecarii școlare ca lideri ai grupurilor extracurriculare de lectură*. În: Pihl, J., van der Kooij, KS, Carlsten, TC (eds) *Parteneriate pentru profesori și bibliotecari în educația de alfabetizare în secolul 21. Cercetare nouă – Voci noi*. SensePublishers, Rotterdam. https://doi.org/10.1007/978-94-6300-899-0_9.
- Di Prete, T., Legewie, J. (2014), *The High School Environment and the Gender Gap in Science and Engineering*, în: «Sociology of Education», 87(4).
- Engelsing, Rolf (1974), *Der Bürger als Leser: Lesergeschichte in Deutschland 1500 – 1800*, Metzler, Stuttgart.
- Fisher, SR (2003), *A History of Reading*, Reaktion Books, Londra.
- Goedhart, NS, Broerse, JE, Kattouw, R. și Dedding, C. (2019). „Doar să ai un computer nu are sens”: Decalajul digital din perspectiva mamelor cu o poziție socio-economică scăzută. *new media & society*, 21 (11-12), 2347-2365.
- Orientări ale Proiectului Erasmus+ The Living Book* (2016). Proiectul Living Book s-a bazat pe un parteneriat care a inclus mulți parteneri ai Proiectului ReadTwinning. Orientările sunt disponibile la <https://thelivinglibrary.eu/guidelines>.
- Harpur, P. (2012), *Embracing the new disability rights paradigm: the importance of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, în: «Disability & Society», 27(1), 1-14.
- Kozleski E., Artiles AJ & Waitoller, FR (2014). Echitatea în educația incluzivă: o perspectivă comparativă cultural-istoric. În L. Florian (ed). *Manualul SAGE de educație specială* (ed. a II-a). New York: Sage Publications Ltd.
- McNab, K. și Fielding-Barnsley, R. (2013). Texte digitale, iPad-uri și familii: o examinare a comportamentelor de lectură comună ale familiilor. *International Journal of Learning: Annual Review*, 20.
- Munns, G., Zammit, K., & Woodward, H. (2008). Reflecții din zona de revolte: Proiectul Fair Go și implicarea

- studenților într-o comunitate asediată. *Journal of Children and Poverty*, 14 (2), 157-171.
- Narahara, M. (1998), *Prejudecățile de gen în cărțile ilustrate pentru copii: O privire asupra alegerii literaturii de către profesori*, Instituția ERIC de Științe ale Educației.
- Oliver, M. (1996), *Înțelegerea dizabilității: de la teorie la practică*, Basingstoke, Macmillan.
- Raina, S. (2012), *Gender bias in Education*, în: «International Journal of Research Pedagogy and Technology and Movement Sciences» (IJEMS), 1(2).
- Rioux, M. & Carbert, A. (2003), *Drepturile omului și dizabilitățile: contextul internațional*, în: «Colecția Gladnet», 316.
- Roncaglia, Gino (2020), *L'età della frammentazione. Cultura del libro e scuola digitale*. a II-a, ediție îmbunătățită, Roma-Bari, Laterza.
- Roncaglia, Gino și Solimine, Giovanni (2021). *La circolazione dei libri nel 2020: questioni aperte e ipotesi interpretative*, în «AIB Studi», 61(1), 11–30. <https://doi.org/10.2426/aibstudi-13157>.
- Scantlebury, K. (1994), *Sublinierea problemelor de gen în pregătirea universitară a profesorilor de știință: practicarea ceea ce predicăm*, în: «Journal of Women and Minorities in Science and Engineering», 1(2).
- Sarker, SO; Karim, AHMZ & Suffiun, SMA (2017), *Parental Educational Aspiration and Gender Inequality of Rural Children in Bangladesh: The Role of Parental Attitudes of Traditional Gender Role, Gender Biased Capability, and Gender*, în: «Journal of International Women's Studies», 18(2), 134-142.
- Slee, R. și Allan, J. (2005). Excluzând cele incluse. O reconsiderare a educației incluzive. În KSJ Rix, M. Nind și K. Sheehy (eds.), *Politică și putere în educația incluzivă. Valorile în practică* (pp. 13–24). Londra: Routledge Falmer.
- Vertinsky, PA (1994), *Relații de gen, istoria femeilor și istoria sportului: un deceniu de anchetă în schimbare, 1983-1993*, în: «Journal of Sport History», 21(1), 1-24.
- Vivarelli, Maurizio (2018), *La lectura. Storie, teorie, luoghi*, Editrice Bibliografica, Milano.

10. FEEDBACK ȘI EXPERIENȚE

Proiectul ReadTwinning este deschis pentru feedback și sugestii din partea școlilor, bibliotecilor școlare, profesorilor, elevilor, părinților și cititorilor individuali care au folosit metodologia ReadTwinning sau sunt interesați să facă acest lucru. Un formular de feedback este disponibil pe platforma ReadTwinning:

<https://www.readtwinning.eu/feedback>

ÎNTREBĂRI FRECVENTE – READTWINNING CE/CUM

1. Ce este ReadTwinning?

ReadTwinning este un proiect Erasmus+ al Uniunii Europene care promovează lectura bazată pe interese prin **potrivirea a doi „prietenii de lectură” (sau un grup mic de prietenii de lectură), denumit „Tandemuri de lectură”, care se implică în lectura aceleiași cărți cu ajutorul unei platforme online**, care oferă instrumente special concepute pentru a conecta cititorii și pentru a stimula lectura partajată. Elevii cu vârste cuprinse între 9 și 15 ani sunt ținta proiectului.

2. Cum ar trebui să se potrivească prietenii cititori?

Platforma **online include funcții pentru a facilita crearea de potriviri** prin intermediul unui set de întrebări menite să identifice interesele și hobby-urile utilizatorilor, precum și genurile lor preferate. Inițial, școlile sunt încurajate să **implice profesorii în procesul de potrivire, cerându-le să ajute la potrivirea elevilor cu interese similare**. Deoarece proiectul își propune să conecteze elevi din clase, școli și țări diferite, se recomandă (deși nu este obligatoriu) să se **potrivească elevii din clase diferite** chiar și în etapele preliminare. Sugerăm **ca prietenii cititori să lucreze în principal în perechi, dar să se exploreze posibilitatea de a lucra și cu grupuri mici de 3 până la (maxim) 5 persoane**, pentru a înțelege mai bine cât de bine funcționează instrumentele oferite și metodologia ReadTwinning cu grupuri mici. În domeniul de aplicare al proiectului, prietenii de lectură care lucrează în perechi sau fiecare grup mic conectat pentru a citi aceeași carte se numește **„tandem de lectură”**.

3. Cum ar trebui să fie alese cărțile?

Elevii sunt liberi să decidă asupra cărții pe care vor alege să o citească împreună cu partenerul lor de tandem. În plus, platforma include guru de subiecte în care partenerii și utilizatorii avansați ai platformei (profesori, părinți, elevi), cu o competență specifică pe această temă, vor recomanda cărți de citit. În primele etape ale utilizării metodologiei ReadTwinning, profesorii și părinții pot sugera direct cărți de citit. **Cu toate acestea, de mare importanță este că alegerea finală a cărții de citit este lăsată și nu impusă tandemului de lectură.**

4. Ce instrumente sunt disponibile tandemului de citire?

Fiecare tandem de lectură include un flux multimedia privat pentru partajarea conținutului relevant cu alți membri ai tandemului, o zonă de discuții pentru a ține un jurnal de lectură colaborativ obișnuit, un sistem intern de mesagerie și o secțiune finală de revizuire pentru a oferi feedback despre carte și despre experiența lor în tandem.. Consultați secțiunea „5.1 Platforma” pentru mai multe informații și tutorial video

5. Cum funcționează tandemul de citire? Care sunt provocările lecturii?

La începutul activității, fiecare tandem de lectură ar trebui să definească un set de obiective care, împreună, constituie **„provocarea lecturii”**. Care este termenul limită pentru a termina cartea? Cât de des vor completa membrii „jurnalul de lectură” al discuțiilor? Ce fel de activități partajate (cum ar fi crearea unui trailer de carte; crearea unui număr dat de postări multimedia care descriu obiceiurile de lectură, descoperirile, activitățile tandemului, crearea unui playlist muzical legat de carte sau pentru a fi ascultat în timp ce o citești, așteptate marcaje legate de cărți, ...)? Fiecare tandem de lectură își poate defini, de asemenea, propriile **etape de lectură, de exemplu, completarea primei secțiuni a cărții, ca parte a provocărilor de lectură.**

6. Cum să utilizați lectura augmentată/îmbunătățită în activitățile de lectură ReadTwinning?

Tandemurile de lectură sunt încurajate să utilizeze abordarea [The Living Book](http://www.thelivingbook.eu) (www.thelivingbook.eu) bazată pe lectură augmentată/îmbunătățită, **inclusiv activități bazate pe lectura îmbunătățită în activitățile de lectură comună și provocările de lectură**. [Platforma Bibliotecă Vie](http://www.thelivinglibrary.eu) (www.thelivinglibrary.eu) poate fi utilizată și în cadrul activităților tandem de lectură cu rezultatele partajate și în fluxul tandem ReadTwinning.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

„ReadTwinning: Conectarea elevilor cu interese comune pentru a dezvolta dragostea pentru lectură”.
(2019-1-IT02-KA201-063241) a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene.
Acest document reflectă punctele de vedere ale autorului; Comisia nu poate fi făcută responsabilă
pentru orice utilizare care ar putea fi făcută cu informațiile conținute aici.